

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Malako Maphoo ma etatele

O nte ya babuku ba Simo Elaa baso bane, phaaka Malako boli bokuwe bombe kula na wenene obokye boli bookasi. Nkombo ya Malako eyoko eli Yoane Malako. Toewene o Malako 14.51; Bitoma 12.12, 25; 13.5, 13; 15.37, 39; Bakolose 4.10; 2 Ti 4.11; Filemona 24; 1 Petelo 5.15.

O nkanda ya baanosi baakasi bakoma obokye Malako abaka «mpengyi» ya Petelo o mokyisi nwa Loma; yango mena iimola se sa Simo Elaa sibengye bowabaka Petelo kateya.

O Simo ya Malako tomozwa maphoo mama:

- Malako 1.1-13: Yoane Mobatise kabongyisele Yesu nzela; Yesu abatisami, aesi ya kyende o bokye; omoo Satana amumekyi
- Malako 1.14-10.52: Etoma ya Yesu o Galileya: Yesu amiteye obokye ali moto ooli na bokonzi; atati iimola baekosi bée bowamowa yo na bowamokundwa yo. Aesi ya mana o Galileya akye o Yelusaleme
- Malako 11.1-16.8: Poso ya Yesu eya suka o Yelusaleme. Bato bayambaka Yesu na bolaa. Kasi maphoo maabaka yo kakyele na mateya me temaikaka baa masepelisa bakonzi. Waa nkolo ya ilengyele eyenga ya Ilekana, Yesu amba ya za na baekosi bée mozaa nwa

suka, sima aesi ya kye bɔndeɛ o inzabi sa ba olive; omɔɔ baesi ya moakya, emba bamba ya kye moboma oekulusu. Kasi na munkukutu, o sima ya mokolo nwa Sabata, moanze monomo amba ya vana na basi bakye kye kyeka ilita sa Yesu, aesi ya baimola obokye Yesu akundoo

- Malako 16.9-20: Yesu atokolesi bato bɛ, emba abaa o ikolo

Nwɛbi motangyi, bakoma mokanda nwa «Simo Elaa» mumu phɔ na banga toanole «sekyele» ya Yesu wa Nazalɛ, bo wanola mokonzi nwa batuluku wa Loma obokye «Nde phɛɛ, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo» (15.39).

Mateya ma Yoane Mobatise

¹ Eye etatele ya Simo Elaa ya Yesu Klisto, iyo Nwana wa ya Nwaphongo. ² Moimosi Isaya akoma o buku pha Nwaphongo bofo:

Nwaphongo yokye: «Kyeka! Namotoma tima ya nga o boo pha wɛ.

Amoebongyisa nzela.

³ Moto monomo kaanwane o bokye:

Bongya nzela ya Nkolo!

Omoteyisa nsonga!»

⁴ Yoane aesi ya tokolo o bokye. Ateyaka bato, yokye: «Bongya mandondo ma bɛɛ, obatisame. Emba Nwaphongo amoelimbisa masumu ma bɛɛ.» ⁵ Bato basɔ ba ekolo ya Yuda na ba mokyisi nwa Yelusaleme bakye kye oka ye. Baimolaka bofo pha bɛɛ o miyo ma bato basɔ. Ndokolo

Yoane kambe ya babatisa o maa ma ebale ya Yaladene.

⁶ Yoane alataka etobu eyatongamaka na nkungye ya nyama na nkombo «Shamo». Alataka na nkamba ya lopho la nyama o mobimbi nwe. Azaka ntete, aletekye na mabo.

⁷ Aimolaka bato me bobo: «Moto owamoya o sima ya nga andekyi na mwiya. Nga sikokyi imiinya o boo phe obokye naingole nono simbi ya bikoto be. ⁸ Nga, naebatisa na maa, ka iyo amoebatisa na Bolobo Bosanto.»

Yoane abatise Yesu

⁹ Emba mi nkolo me Yesu aesi yauta o mokyisi monomo o manyete ma Galileya, nkombo ya mokyisi me Nazaete. Aesi ya koma oka Yoane. Yoane aesi ya mobatisa o ebale ya Yaladene.

¹⁰ Sakoko, Yesu aesi ya londwa o maa. Okolondwe yo, aweni ikolo si zibo. Akuli wene Bolobo bomoutesi ndokolo inkoto-nwinya.

¹¹ Aokyi nwesi moute o ikolo mowo bobo: «Iwe, Nwana wa nga owa lozingo, nali na we na nkyisa boikye.»

Molemba amekyi Yesu

¹² Sakoko, Bolobo aesi ya kamba Yesu o bokye.

¹³ Yesu abaka o bokye nkolo makoo mane. Omo, Molemba amumekaka. Baanze bamosungaka.

Yesu abangyi bawsi bane

¹⁴ Waanyosa bee Yoane o boloko, Yesu aesi yakye o manyete ma Galileya, abuto ikyemimola Simo Elaa ya Nwaphongo, ¹⁵ abaka kakyemiwo yokye: «Uwanwa eye imbele me simbi yakoka. Nwaphongo aweninye bokonzi phe. Bongola

ntema ya b̄e, anola Simo Elaa ya Nwaphongo!»
 16 Mokolo monom̄o Yesu aesi ya banda o mokukulu n̄wa maa maanene ma Galileya. Okobande yo, aesi ya wene baosi ba swe babale, mankombo ma b̄e Simo na n̄wana nyango Andele bavakye bondendi o maa. 17 Yesu amba ya w̄o na b̄e yokye: «Yambengye. Otokule ba baosi ba swe, namoebuya baosi ba bato pho ya Nwaphongo.» 18 Sakoko, baiki ika mandendi ma be, bamobengyi. 19 Yesu akuli susana na n̄wana o bo. Aesi ya wene Zake na Yoane, bana ba Zebede. Babaka mi vato, babambe mandendi ma be. 20 Sakoko Yesu aesi ya babanga. Baikiika ango wa b̄e Zebede o vato na bato b̄e baetoma, babengyi Yesu.

Yesu abikye moto owa bolobo boobe

21 Yesu na baekosi b̄e baesi ya kyende o mokyisi muunene n̄wa Kapalanauma. O mokolo moeme Bayuda, Yesu aesi ya nyolo o Ingambi sa makyita. Atati iteya. 22 Bato bakamwaka ioka iteya se, pho abateyaka na boekondo bos̄o. Taikaka bateya ndokolo bateye ba Mibeko. 23 Imbele me moto monom̄o aesi ya nyolo o Ingambi sa makyita, abaka na bolobo boobe, atati an̄wana yokye: 24 «Yesu wa Nazaete, kolukye ilokyela bo? Oesi nde iya lounva? Naeyebe. Iwe moto Mosantu owa toma Nwaphongo.» 25 Yesu aesi ya phaphala na bolobo me yokye: «Zala bose! Tokolo o nzoto ya moto oyo!» 26 Bolobo boobe boesi ya nyingyinya moto me na bokusi. Boesi ya an̄wana na bokusi, botokosi o nzoto ye. 27 Bato bas̄o baesi ya kamwa na

boikye. Nde babona babuto imituna, bekye: «Eye lowo ye? Kateya maphoo manyakune na boekondo. Katome na malobo maabe, mamookye.» ²⁸ Nwana bokyi bobo, sango ya Yesu yeesi ya nyangwa o nkyisi iso ya Galileya.

Yesu abikye bato baikye baa malosi

²⁹ Bobele, Yesu na Zake na Yoane baesi ya mana o Ingambi sa makyita. Baesi ya kye o ingambi sa Simo na Andele. ³⁰ Boo pha Simo owa nwanwasi amilangyaka pho abaka na mowewe. Okokome Yesu, baesi ya moimola bolosi pha nwanwasi me. ³¹ Yesu asusinye phenephe ne. Amophisi na eboko Amoteye. Mowewe moesi ya mana. Nwanwasi me atati ibakyelela.

³² Waankokolo, bato bamba ya ikyela Yesu bato baso baabaka na biswete na baa malobo mabe. ³³ Bato baso ba mokyisi nwa Kapalanauma baesi yaangana o boo pha ingambi saabaka Yesu. ³⁴ Wamo, Yesu abikyaka bato baikye na biswete ndengye na ndengye. Atokokolo na malobo mabe maikye. Taikaka benela obokye malobo mabe mawo pho malobo maamana maabaka obokye ali Nwana wa Nwaphongo.

Yesu akyekyemitambula nkyisi iso ya Galileya

³⁵ Yana wa munkukutu, Yesu aesi ya umwa. Aesi ya tokolo o ingambi sa baka be. Aesi ya kyende o elele eya bose. Omo, atati ibondele. ³⁶ Simo na bebi baabaka ne bamba ya kye moluka. ³⁷ Okomozwe be, bamba ya wo ne bekye: «Bato baso baaelukye.» ³⁸ Kasi Yesu yokye: «Yaka tokyende! Tokyende o nkyisi iiyoko ya phenephe, pho ya obokye nakye teya

Simo Elaa omɔ mɛ. Naesi nde phɔ ya etoma mɛ.»
³⁹ Nde ɓaɓona Yesu akyekyemitambula nkyisi iso ya Galileya, ateyaka o Mangambi masɔ ma makyita, atokɔkɔ na malɔɔ mabe maabaka onte ya ɓato.

Yesu abikye moto owa bolɔsi pha maaba

⁴⁰ Bobele, moto mɔnɔmɔ wa maaba aesi ya kye oka Yesu. Amba ya mokusamela. Amba ya mɔbɔndɔ, yokye: «Bo ozingyi, okokyi imbikya.»
⁴¹ Yesu amookyelaka ngɔngɔ, amba ya moelolela eɓokɔ, amba ya mokuma, yokye: «Nazingyi, bika!»
⁴² Sakɔkɔ maaba mɛ maesi ya mana. Moto mɛ aesi ya bika. ⁴³⁻⁴⁴ Yesu amba yawɔ nɛ na ɓokusi yokye: «Inzokye na ɓolaa, Saimola lowɔ lolo nɔnɔ moto mɔnɔmɔ. Kyende nde oka nganga ya Nwaphongo. Omoteya nzoto ya wɛ. Oambya makabo ma ibika sa wɛ, ɓo wakoma ɓɛɛ o buku pha Mose. Kyela ɓaɓona phɔ ɓato ɓaɛbe obokye obikyi phɛɛ. Sima Yesu amba ya mobuya o ingambi sɛ.»
⁴⁵ Kasi naɓo ɓaɓona, moto mɔna abuto kakyemiimola mboka esɔ lowɔ lamokomelaka. Yango mɛna, Yesu takulaka miweninya na ɓato, aikalaka nde o elele eeteli ɓato. Emba ɓato ɓaakyekyemiuta mboka esɔ, ɓakyekye oli yo.

2

Yesu abikye etuku eya nyiba makolo

¹ Sima ya ɓanaa nkɔlɔ, Yesu akuli butwa o Kapitalauma. Bato ɓaokyi obokye ali o ingambi sabaka yo. ² Bato ɓaikye ɓamba yaangana wamɔ. Malondo ma obokye ɓanyɔlɔ ɓɛɛ ɓasɔ

o ingambi me temabaka. Na elele ya iteme o boo pha mozibo mwa ingambi teyabaka. Yesu abaka kabaimole Simo ya Nwaphongo. ³ Ikyeka bobo, bato bane baesi ya moyelela na etuku. Bamophisi miitoko. ⁴ Nzela ya obokye bamokomya oka Yesu teyabaka, pho bato baloboko. Bobele, bamba ya baa o ikolo sa motondo nwa ndaku me nwaa langyema. Baesi ya zibola muna motondo o elele eyabaka Yesu. Baesi ya uya moto me mi sina itoko. ⁵ Yesu aesi ya wene obokye bato me bali na ianola. Emba amba ya wo na etuku yokye: «Nwabi, masumu ma we malimbisami.» ⁶ Bateye ba Mibeko baayoko babaka wamo baesi ya bomba maumunya mama o mandondo ma be: ⁷ «Iyo nza obokye awo babona? Eye nga kawambe nde Nwaphongo. Kyelimbisa masumu nde Nwaphongo!» ⁸ Mina wamo Yesu aesi ya eba maumunya maabaka na be, amba wo yokye: «Pho ya ye otondi na maumunya mamana?» ⁹ Bo na wo na etuku obokye: “Masumu ma we malimbisami”, na obokye “Teme, kpa itoko sa we, kyende, lowo'ye loolobi bokusi?” ¹⁰ Kasi nazingye obokye oebe obokye nga Nwana wa Moto nali na bokonzi pha ilimbisa masumu o mokyisi mumu.» Bobele, Yesu amba ya wo na etuku yokye: ¹¹ «Nawo na we ngakye: Teme, kpa itoko sa we, obutwe oka be.» ¹² Sakoko, moto me aesi ya teme, akpe itoko se, o miyo ma bato baso abutoo. Bato baso bakamwaka, babutwaka ikumisa Nwaphongo, bekye: «Naino toloweni lowo la ndengye eye!»

Yesu abangyi Lewi

¹³ Yesu amba kula ya kyemitambula o mokukulu nwa maa manene ma Galileya. Bato baikye bayakaka ya mobenga, amba ya bateya. ¹⁴ Waalekana yo, amba ya wene moto monomo, nkombo ye Lewi, nwana wa Alafa, azasi o elele ekyephutisa bée mputi. Yesu amba ya wo ne yokye: «Imbengye!» Lewi aesi ya teme, amobengyi. ¹⁵ Emba Yesu amba yakye zala o ingambi sa Lewi. Baesi ya zaa wamo, yo na baekosi bée na baphutise ba mputi na bato bayoko ba masumu, pho bato baamobengaka babaka baikye. ¹⁶ Bateye ba Mibeko baabaka o ingomba sa Bafalisayi baesi ya tuna baekosi ba Yesu bekye: «Pho ya'ye kaze na baphutise ba mputi nana bato ba masumu?» ¹⁷ Yesu aesi ya baoka bo kowo be. Ndokolo kambe ya wo na bée yokye: «Esengyesi na munganga nde bato ba malosi, kasi bato baa nzoto nkusi phe. Naesi ya banga nde bato ba masumu, siesi pho ya bato ba bosembo.»

Yesu kateya pho ya imiima ntoma

¹⁸ Mokolo monomo, baekosi ba Yoane Mobatise na Bafalisayi bamiimaka ntoma. Bobele, bato basuu baesi ya kye tuna Yesu bekye: «Louti bo obokye baekosi ba we tebaikyi miima ntoma?» Emiimi ntoma nde baekosi ba Yoane na Bafalisayi. ¹⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Okokyele bée eseleko ya bolonga, babutu babangye be, bamiime ntoma?» Bo molongyi ata baa na bée wamo, etebaamiime ntoma. Teli

ḡomḡ! ²⁰ Kasi mokḡḡ moli, ḡamoya manya molongyi, nde mokḡḡ me ḡaamiima ntoma.

Yesu ateye mateya maanyakune

²¹ Moto tabambe munyengu munyakune mi etobu ekasi. Bo phe, munyengu munyakune ḡwamowawola etobu eekasi, iluu samokula ingwa sinene. ²² Na moto tateye maleku maa swaswa mi mbongo eekasi. Bo phe, ḡo maleku me maulubi mamobola mbongo me. Ebe maleku, ebe mbongo, iso yamokye phaa. Maleku maa swaswa makokyi na mbongo eenyakune.

Yesu ateye phḡ ya ikokyi ḡée ikyela mokḡḡ ḡwa Sabata

²³ Mokḡḡ mḡnḡmḡ ḡwa Sabata, Yesu alekanaka yo na ḡaekosi o manzabi ma ble. Baekosi ḡée batati ikye minḡḡ ble nzela nzela. ²⁴ Bobele, Bafalisayi ḡaesi ya wḡ na Yesu ḡekye: «Kyeka! Phḡ ya'ye ḡaekosi ḡa we ḡakyele etoma mokḡḡ ḡwa Sabata?» Mḡbeko ḡwa ḡanga temobenele ḡabona. ²⁵ Yesu amba ya ḡabuyisa yokye: «Toika tanga o buku pha ḡwaphongo lowḡḡ laakyelaka Davidi? Waabaka yo na nzala, iyo na ḡato ḡaabaka ne. ²⁶ Aesi ya nyḡḡḡ o Tempelo. Akye zaa mapa maambyaka ḡée oka ḡwaphongo. O mḡbeko ḡwa ḡanga, mapa me maaze nde ḡanganga ḡée na ḡe. Ka Davidi aesi ya kpa mapa mamana amaze. Aesi ya maphe na ḡato ḡaabaka ne. Minkḡḡ me Abiyatala abaka nganga eya o ḡoo ya ḡanganga ḡa ḡwaphongo.» ²⁷ Bobele, Yesu akuli ya wḡ na ḡée yokye: «ḡwaphongo akyela mokḡḡ ḡwa Sabata phḡ ya

bato, kasi taika kyela bato pho ya mokolo nwa Sabata. ²⁸ Yango mena, ingaa, Nwana wa Moto nali Nkolo ya Mokolo nwa Sabata.»

3

Yesu abikye moto owa ngbatatala eboko

¹ Bobele, Yesu akuli yakyende o Ingambi sa makyita. Moto monomo owa ngbatatala eboko abaka ne omu. ² Baphalisayi bayoko baabaka wamu bakyekaka Yesu na bibee bo amobikya moto me mokolo nwa Sabata. Balukaka obokye bamosongyele.* ³ Yesu amba ya wo na moto owangbatatala eboko yokye: «Inwa, okye teme o boo pha bato baso.» ⁴ Emba Yesu amba ya tuna bato babaka bamokyekye, yokye: «Mobeko nwa banga mowo bo, pho ya mokolo nwa Sabata? Ikyela bolaa na ikyela bofe, elaa'ye? Ibikya moto na iboma moto, elaa'ye?» Bée baso tebazwaka na lowo la ibuya. ⁵ Na ena yoo me, Yesu aesi ya bakyeka. Abaka na ná ngongo pho ya maumunya maabe ma be. Bobele, Yesu aesi ya wo na moto me yokye: «Elola eboko ya we!» Waelola yo eboko bobo, ikyeka, ebongyi. ⁶ Baphalisayi baesi ya tokolo o Ingambi sa makyita. Bakyee angana ikolo na bato baaka Mokonzi Elode. Balukaka malondo ma iboma Yesu.

Bato baikye babengye Yesu

⁷ Lolo eye Yesu akuli kye na baekosi bée phenephe na maa manene ma Galileya. Bato

* **3:2** 3.2 Mokolo nwa sambo. Mokolo moeme Nwaphongo.

baikye baesi ya mobenga. Bato me bautaka o manyete ma Galileya, o manyete ma Yuda na o Yelusaleme. ⁸ Baayoko bautaka o manyete ma Idume, o mokukulu nwa ebale ya Yaladene, o nkyisi ya phenephe na manyete ma Tula na ma Sidona. Bato me baikye baokaka yaakylaka Yesu. Yango mene baesi yakye oka ye. ⁹ Bobele, Yesu aesi ya toma baekosi bée obokye bamolukyele vato pho bato bée sa mokatitisa. ¹⁰ Yesu awoko babona pho abikyaka bato baikye, bato baso baamalosi bawelanaka ikyemokuma. ¹¹ Waawene bato babaka na malobo mabe Yesu, bakyeke mivaka o makolo me. Babutwaka baanwane bexkye: «Iwe, oli Nwana wa Nwaphongo!» ¹² Kasi Yesu amba katela bato me, yokye: «Sanzebiny!»

Yesu aesi batoma iko mbuka babale

¹³ Bobele, Yesu amba yakye baa o ngomba, amba ya banga bato baazingaka yo. Bée baesi ya kye oka ye. ¹⁴ Aesi ya olo bato iko mbuka babale, baatangaka yo batoma. Yesu abaloko obokye babee ne elele yonyo, obokye abatome ikyemiteya, ¹⁵ na obokye abaakyisa mwiya nwa itokoko malobo mabe. ¹⁶ Bato iko mbuka babale me, yabaka: Simo (Yesu amophekye nkombo ya Petelo), ¹⁷ Zake na Yoane wabe angu, Zebede (Yesu abaphkye nkombo ya Bonelagesi, kyelimbole obokye: Bana ba nkakye), ¹⁸ Andele, Philipe, Batelemi, Matiye, Toma, Zake (nwana wa Alafa), Taade, Simo owamiambyaka pho ya bosomi pha ekolo ye, ¹⁹ na Yuda Mokeliyota, owamungya Yesu.

Banaa nyango na Yesu baesi ya mokyeka

²⁰ Bobele, Yesu akuli butwa o ingambi. Bato baikye bakuli yaangana, malondo ma obokye Yesu na baekosi b̄ēe baze temali. ²¹ Banaa nyango na Yesu baesi yaoka simo me. Bamba ya kyende obokye bakye mokpa, pho bato bawoko bekye: «Abuto ndokolo elemele!» ²² Uḡwanḡwa eye bateye ba Mibeko bautaka o Yelusaleme bawoko bekye: «Molemba amunyosi, katokolo malobo mabe o nzoto ya bato nde na mwiya ḡwa Belezebula, mokonzi ḡwa malobo mabe.» ²³ Bobele, Yesu amba ya banga bato baso. Amba ya bawole na bite yokye: «Tebakokyi itokolo Molemba na mwiya ḡwa Molemba. ²⁴ Bo bato ba mokyisi monomo banwane b̄ēe na be, mokyisi me etemookoko. ²⁵ Bo bato ba ibota sonoso banwane b̄ēe na be, ibota me etesiikoko. ²⁶ Ka bo bokonzi pha Molemba bomikabinye, bokonzi me ete bookoko. ²⁷ Moto takokyi inyolo o ingambi sa moto oli na nkamba pho akye iba mbolo ye, bo naino moto me tebamobakyi maphanga. Elaa atamobaka maphanga phanza, amba iba mbolo ye iso.»

²⁸ «Nde phele na wo na b̄ēe ngakye: Nwaphongo amolimbisa masumu maso maakyele bato, na maphoo maso maatole bato nkombo ye. ²⁹ Kasi moto ookotole Bolobo Bosanto, kakyele isumu sitesilimbisa Nwaphongo. Isumu me samoikala nde bobele.» ³⁰ Yesu awoko na b̄ēe bobo, pho b̄ēe babaka bawo bekye: «Bolobo bobo bonyolesi Yesu.»

Nyango wa Yesu na banaa nyango na Yesu

Ɓamolukye

³¹ Bobele, nyango wa Yesu na Ɓana Ɓée Ɓa Ɓampele, Ɓaesi oka Yesu. Ɓamba ya teme o ifanda. Ɓamba ya toma moto obokye ababangyele Yesu. ³² Bato Ɓaso Ɓaazalaka ne wamo, Ɓamolungyaka. Ɓamba ya wo ne Ɓekye: «Kyeka! Nyongɔ na Ɓanaa nyongɔ Ɓatemi o ifanda Ɓaelukye.» ³³ Yesu amba ya Ɓabuyisa yokye: «Mama eli nza? Ɓanaa mama eli Ɓanza?» ³⁴ Bobele, Yesu amba ya kyeka Ɓato Ɓazalaka ne amba ya wo yokye: «Kyeka mama na Ɓanaa mama, Ɓée Ɓaba. ³⁵ Pho moto okokyele maphɔɔ mazingye Nwaphongo, yo Ɓwana mama owa lele, yo nkanasa ya nga, yo mama.»

4*Ete ya mophikiyi*

¹ Yesu akuli butwa iteya Ɓato o mokukulu Ɓwa maa maanene ma Galileya. Ɓato Ɓaikye Ɓaesi yaangana waali yo, emba Yesu amba ya kye zala o vato. Vato me phabaka o maa, emba Ɓato Ɓabaka o mokukulu. ² Abaka kateya maphɔɔ maikye na bite. Amba ya Ɓateya yokye: ³ «Okyemela! Mokolo monomo, moto monomo akyekye o inzabi oikye minyaka ndemo obokye itokolo. ⁴ Waanyaka yo ndemo o inzabi, ndambo iesi yakaa o nzela, manyosi maesi ya kye iikomola. ⁵ Ndambo eyoko iesi yakaa o manyete maa mabanga, wamo manyete maikye phe. Sakoko ndemo miina iesi ya tokolo pho teyaika zwa manyete maikye wamo. ⁶ Waa manzanga, ndemo me iesi ya nyita, iungyi pho

teyaikaka ba na ya kolo nkanga. ⁷ Ndambo esuu ya ndemo iesi yakaa o nte ya nkata ya milo. Nkata ya milo miina iesi ya kola, yubye ina ndemo emba teyaamba bota. ⁸ Kasi ndemo nsuu me iesi yakaa o manyete malaa, iesi ya tokolo, ikosi, iboti. Iiyoko iboti mbuma mako maato, iiyoko mako motoba, iiyoko munkama.» ⁹ Emba Yesu amba kula wo na bee yokye: «Moto oli na matoo ma ioka, aokye!»

Pho ya'ye Yesu kateya na bite

¹⁰ Bobele, Yesu aesi ya ika bato baabana o mokukulu. Waabaika yo, baekosi iko mbuka babale na baayoko baabaka phenephe ne baesi ya motuna bekye abaimole ntina ya bite me. ¹¹ Amba ya wo na bee yokye: «Iwaphongo aeteye, bee baba, sekyele ya Bokonzi phe. Bato basuu baokye nde na bite. ¹² Yango mena wakomama bobo: "Nabo bakyekye na bolaa, tebaawene na ekpele. Nabo baokye na bolaa, kasi tebaasolo, bo phe nde babongolaki mandondo ma be, emba Nwaphongo nde abalimbisaki!"»

Yesu kalimbole ntina ya ete ya mophikiyi

¹³ Bobele, Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bo bee toebe ntina ya ete mena? Emba waamba eba ntina ya bite bisuu ndengye'ye? ¹⁴ Mophikiyi ndemo ali ndokolo moto okoteya iloba sa Nwaphongo. ¹⁵ Bato bayoko bali ndokolo nzela. Simo ya Nwaphongo yakyekye kaa wamo. Baokyi Simo me. Oeyokyi be, Molemba aesi ya emanya o mandondo ma be. ¹⁶ Bato bayoko bakokaa na ndemo iikaa

o manyete maangana na mabanga: Wa okye bee iloba sa Nwaphongo, basanosi izele na nkyisa. ¹⁷ Kasi iloba me te saika nyose nkanga o mandondo ma be, baanole nde nwana imbele mokuwe. Kasi bo nkaka na minyoko yeesi pho ya sina iloba sa Nwaphongo, bale ianola sa bee izele. ¹⁸ Bato bayoko bali ndokolo ndemo iika o nkata yaa milo: Baokyi maloba ma Nwaphongo, ¹⁹ kasi maumunya ma mokyisi mumu, phowa ya ezwele ekye kosa bato, na maumunya masuu ndengye na ndenge maoto sina iloba, emba tesiibote. ²⁰ Kasi bato basuu bali ndokolo ndemo ikaa o manyete maala: Baokyi maloba ma Nwaphongo, bamaanosi emba baboti mbuma iindaa, iiyoko mako maato, iiyoko mako motoba, iiyoko munkama.»

Ete ya tala

²¹ Bobele Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bo moto aesi na tala, amoekukya na katini nde amoeteye o se ya ntangye? Kasi amoeteya o ikolo sa mesa. Teli bomo? ²² Maphoo maso maabombama mamotokolo, na maphoo maso ma enzombi mamowenene saa. ²³ Moto oli na matoo ma ioka, aokye!»

²⁴ Yesu akuli woo na bee yokye: «Nde kokyebe na maphoo maeyimole nga. Nde bokokyele bee bebi, Nwaphongo amoekyela nde bomo me. Amba kula ekyela na koleka. ²⁵ Moto ooli na mbolo nzikye bamokula mophe nsuu. Moto ooli pha, baamobololo nono nwana ndambo ooli ne.»

Yesu akpe ete ya ndemo

²⁶ Yesu akuli wɔ yokye: «Bokonzi pha Nwaphongo ɓoli ndokolo moto monɔmɔ anyakaka ndemo o inzabi se. ²⁷ Na mokɔlɔ, wa lale yo na ná moo wakyemitambula yo, ndemo kytɔkɔlɔ, kyikole. Moto me taikaka eba ɓo wakolaka yango. ²⁸ Eli nde manyete maakosaka ndemo. Phanza kyetɔkɔlɔ ibɔngyi, sima kyembe ya tɔkɔlɔ munkoloko, o suka kyembe ya ɓota maɓɔtu na ɓolaa. ²⁹ Ble eesi yaola. Waaola mbuma, moto me akye nɔkɔ phɔ mbunu ya inɔkɔ yakokaka.»

Yesu akpaka ete ya mumbuma nwa nwete na nkombo mutarde

³⁰ Yesu akuli ya wɔ yokye: «Ekpele'ye elongoba na Bokonzi pha Nwaphongo? Tomokpa ete'ye phɔ ya ilimbola Bokonzi pha Nwaphongo? ³¹ Bokonzi pha Nwaphongo pha ulana na mumbuma mwa mutarde. Bo ɓakye emophika, mumbuma maamuna, molekyi iso yaamokyisi na ɓokyiky.* ³² Sima moesi ya kola, moombe ya leka ndemo iso na ɓonene. Moombe ya tɔkɔlɔ bitakyi binene. Manyɔsi mamotonga moɓo ma ɓee o ɔɔmele ya nwete me.» ³³ Nde ɓaɓona Yesu ateyaka ɓato Simo ya Nwaphongo na bite biikye bya ndengye eye. Abateyaka na ndengye eekoyi na ɓee ioka. ³⁴ O mateya me taikaka lee ibakpela bite. Kasi waabaka yo kaikale na ɓaekosi ɓee yo mampenza aɓalimbolelaka nde bite me bisɔ.

Yesu azibise Ewele

* **4:31** 4.31 Phɔ ya mutarde, kyeka o Luka 13.18.

³⁵ Mokolo maamuna bunya boesi ya inda. Okoinde bunya, Yesu aesi ya wo na baekosi b̄eε yokyε: «Toakale o mokukulu ηwa maa ηwaa bina.» ³⁶ Yesu azalaka o vato. Baekosi baesi ya kyende ne o vato baβona. Mato masuu mabaka wam̄ me. Baikaka bato bas̄ baabaka wam̄. ³⁷ Bobele, ewele ekusi yamba ya kyela. Kanda yanyosaka maa o motema ηwa vato. Vato baβona phatataka itonda na maa. ³⁸ Yesu abaka o mbolo eya sima ya vato. Alangyaka moto nwe o ikolo sa mungbelenḡo, alasi ebuu. Baekosi b̄eε baamba ya moumola miebu mena, bekye: «Towee! Towee! Toli na maumunya ph̄o ya banga?» ³⁹ Yesu amba ya umwa, amba ya wo na eweεle na ná maa na bokusi yokyε: «Ikala bose!» Bobele, eweεle eesi yaunva. Emba maa mamba yaikala ena phioo! ⁴⁰ Akuli wo na baekosi yokyε: «Be koile ph̄o ya'ye? B̄eε naino toanosi?» ⁴¹ Baekosi bawenekye inganga siikye, baw̄n̄ok̄o bekye: «Moto oyo ali nde nza? Na maa na eweεle kyimotosa!»

5

Yesu abikye moto owabaka na mal̄b̄o mabe

¹ Bobele, Yesu na Baekosi b̄eε baesi ya koma o mokukulu me o manyete ma Bagelaza. ² Yesu aesi ya aphwa. Okoaphwe yo, moto m̄n̄m̄m̄ at̄ok̄osi o malita. Aesi ya vana ne. Bol̄b̄o boβe phanȳl̄ok̄o o nzoto ya moto me. ³ Abutwaka izala o malita. Bato teb̄akulaka koka im̄b̄aka maphanga, ebe na munȳl̄l̄o. ⁴ Soosoo bamokangye mab̄ok̄o na makolo na munȳl̄l̄o. Nzuka moto me abaka kabile muna munȳl̄l̄o.

Moto na mɔnɔmɔ takokaka imozibisa. ⁵ Na moo na mokɔlɔ abaka katambule o malita na o ngomba. Mbala iso abaka kaanwane nzanga, abaka kamizokya na ná mabanga. ⁶ Mena Yesu ataa baa itakye, ambo mowene. Aesi ya kyilingana. Akye mokusamela na mabongo. ⁷ Amba yaanwana na bokusi yokye: «Yesu, Nwana wa Nwaphongo owa ikolo, kolukye inkyela bo? Naongyi na we o boo pha Nwaphongo, sa nveninya mpasi!» [⁸ Awoko bobo pho Yesu abaka kawo yokye: «Bolo bo be, tokolo o nzoto ya moto oyo.»] ⁹ Yesu amba kula tuna moto me yokye: «Nkombo ya we nza?» Aesi ya mobuyisa yokye: «Nkombo ya nga, Ekonzo, pho banga toli baikye.» ¹⁰ Aongaka Yesu na bokusi obokye satoma malobo mabe mama o mokyisi mosuu.

¹¹ O ngomba me yabaka wamo, bokanda pha mangulu, phabaka bokyemiwaa. ¹² Malobo mamba bondele Yesu bobo: «Olotome onte ya mangulu mamana, tokye nyolo o nzoto ya mango.» ¹³ Yesu amba ya maphe nzela. Bobele, malobo mabe mamana maesi yatokolo oka moto me. Maesi ya kye nyolo o mangulu mamana. Bokanda bosu phabaka phenephe na mangulu nkoto ibale. Mangulu maesi ya uta ngomba, maesi ya kyilingana nono o maa. Mabutwaka ikyifa maa, mamba ya waa.

¹⁴ Babanze ba mangulu baabaka wamo, baesi ya lotta, bakye imola o lombu nono o manganda. Bato baesi ya kye kyeka lowo me lalekanaka. ¹⁵ Baesi ya koma oka Yesu. Baweni moto me owabaka na malobo mabe azasi, alati bitobu, abongyi. Waamowene be, bato me

baawenekye boba. ¹⁶ Bato baawenekye maphoo me maso, baesi ya baimola maphoo ma moto owa malobo mabe na ma mangulu. ¹⁷ Bobele, bato baaokaka maphoo me baesi ya wo na Yesu obokye amane o manyete ma be. ¹⁸ Yesu akye kpela o vato. Okokpele yo, moto owabaka na malobo mabe aesi yaonga na Yesu yokye: «Bo ozingyi, nakyende na we.» ¹⁹ Yesu ale, amba wo yokye: «Butwa oka be, o ibota sa we, okye baimola iso iyekyelesi Nkolo na ngongo ye.» ²⁰ Emba moto me amba yakye. Atati ikyemiimola o nkyisi yaabaka omoo na nkombo Dekapolis. Aimolaka iso yaakyelaka Yesu phoo ye. Bato baso, baamookaka, bakamwaka.

Yesu kanye oka Yailo

²¹ Yesu akuli akala na vato o mokukulu nwaabaka yo. Bato baikye baesi yaangana wali yo. Mena ataa ba o ibongu, baesi ya molungya. ²² Monomo na Baangyesi ba Ingambi sa makyita aesi ya koma. Nkombo ye Yailo. Aesi ya wene Yesu. Amba ya mivaka o makolo me. ²³ Amba ya nyingonela ne yokye: «Iwana wa nga wa nwanwasi kawe. Tokye oka nga, okye kyela maboko o ikolo sa nzoto ye obokye yo sawaa, abikye.»

Yesu abikye nwanwasi owa bolosi pha malongo

²⁴ Bobele, Yesu aesi ya kye ne nzela yoooyo. Bato baikye bakyekye ne ewawaka. Bamokatitisaka na mbale na mbale.

²⁵ Nwanwasi monomo abaka na be. Abaka na bolosi pha malongo, pha koko ne mambula

iko mbuka ifale. ²⁶ Akomaka o maboko ma bamiinganga baikye. Abungyaka baphalanga bée baso. Taikaka bika. Bolosi bokule ngala nde bongasi. ²⁷⁻²⁸ Aokaka simo ya Yesu. Aumunyaka o ndondo ye yokye: «Bo nakye kuma nono bitobu bée, nde nabikyi.» Aesi ya mobenga na ikyemiphaka onte ya bato babana nono wakoma yo o sima ye. Aesi ya kuma etobu ya Yesu. ²⁹ Mina wamso malongo maesi ya tenya. Aesi ya wene o nzoto ye obokye abikyi na bolosi me. ³⁰ Nde wamso, Yesu aesi ya mioka onte ye obokye ndambo ya mwiya nwe motokosi. Aesi ya miekpinya o ntante ya bato, yokye: «Oonkumi o bitobu ba nga nza?» ³¹ Baekosi bekye: «Aaa! Oweni obokye bato baekatitise na mbale na mbale, kokule tuna: “Onkumi nza?”» ³² Kasi Yesu aesi ya kyeka na mbale na mbale obokye aebe moto omokumi. ³³ Nwanwasi me abaka katekyenele na sina inganga, pho aebaka lowo lamokomelaka o nzoto ye. Aesi ya mokusamela. Bobele, aesi ya moimola phele phele maphoo maso maabaka ne. ³⁴ Yesu amba ya wo ne yokye: «Mama, boanosi we, obikyi. Ebe nde bomo. Kyende na bolaa.»

Yesu aakosi njwana wa Yailo

³⁵ Waabaka Yesu kawo babona, bato bauti o ingambi sa Moangyesi me, Yailo. Baesi ya wo bekye: «Nwana wa we awe. Kokule nyokolo Moteye pho ya'ye?» ³⁶ Nzuka Yesu aokaka maphoo mawoko be. Amba ya wo na Moangyesi wa Ingambi sa makyita me yokye: «Sakula ila! Anola ndee to!» ³⁷ Yesu taikaka benela bato

basuu ikyende ne. Aanolaka nde Petelo, Zake na ηwana nyango Yoane. ³⁸ Baesi ya koma o ingambi sa Moangyesi me. Yesu aweni obokye bakye mi mivaka, balele na ngongo, baanwane. ³⁹ Aesi ya nyolo o ingambi. Aesi ya wo na bée yokye: «Ikyemi mivaka na ilelo sisi sa lowo'ye? Nwana wa bée taikiyi waa. Alasi nde ebuu.» ⁴⁰ Baalesi baesi ya moekye. Emba Yesu aesi ya batokolo bée baso o nzee. Akye na ango na nyango na baabaka ne. Bamba ya nyolo o motema ηwa ingambi o elele eyalangyaka bée ηwana. ⁴¹ Yesu amba ya phila ηwana me mi eboko yokye: «Talita kumi!» kyeimole obokye: «Nwana ngondo, umwa!» ⁴² Mina wamo, ηwana ngondo me — abaka na mambula iko mbuka ibale —, amba ya teme. Abuto itambula. Baabaka ne wamo, bakamwaka nde bokamo. ⁴³ Yesu awoko na bée na bokusi yokye: «Moto saimola moto lowo lalona, amba ya wo na bée yokye bamophe na ntoma azee.»

6

Bato ba Nazaletε bale ianola Yesu

¹ Yesu na baekosi bée baesi ya mana o elele me, baesi ya kyende o Nazaletε mokyisi ηwa kolaka yo. ² O mokolo ηwa Sabata, abaka kateya o Ingambi sa makyita. Bato baikye baamookaka, bakanwaka, bamitunaka bekye: «Pho iye aizwe bi? Malondo ma zwe yo mama mauti bi? Kakyele na bilekyesako bibi ndenge'ye? ³ Eye ka mowasi wa mabaya, ηwana wa Maliya, bola pha Zake na Zoze na Yudasi na Simo. Na basii bée

baa babasi ka bali na banga wawa.» Yango mena balēkye imoanolela. ⁴ Yesu amba yawo na bēe yokye: «Moimosi wa Nwaphongo bamokumole nde o nkyisi nsuu, manya o mokyisi nwe mampenza, na o ibota se na oka banaa nyango.» ⁵ Yesu taikaka koka ikyela nono elekyesako yonoyo eenene omō, manya nde ndambo ya bato ba malosi baatandelaka yo maboko, baabikyaka yo. ⁶ Akamwaka na boikye pho ya bato ba Nazarete tebaikaka ba na ianola.

Yesu atomi baekosi iko mbuka babale

Emba Yesu amba yakyemiteya o nkyisi yaa mambale. ⁷ Aesi ya banga baekosi iko mbuka babale, atati ibatoma ikyemiteya babale babale. Abaphe na bokonzi pha itokolo malobo mabe. ⁸ Abakatelaka yokye: «Bo wamokyende bēe o imbanga bobo, bēe saphila ekpele esuu, ebe ntoma, ebe ikuba, ebe na baphalanga, ophilaka nde ntuu. ⁹ Bēe salata bitobu bibale, kolate nde etobu yonoyo na bikoto.» ¹⁰ Yesu ambakula ya wo na bēe yokye: «Bo okomi o mokyisi monomo, obaka nde o ingambi sa moelasa bēe nono mokolo nwa mokyende bēe o mokyisi mosuu. ¹¹ Ka bo bato ba mokyisi monomo balēe iekumbela, balēe na iyeyoka, lekana mokyisi me, ololo ngonza pho ya ibateya bofe bookyesi be.» ¹² Bobele baekosi bamba yakyemimola bato obokye babongole ntema ya be. ¹³ Batokoloko na malobo mabe miikye. Baingaka na bato baikye ba malosi mauta, bababikyaka.

Elode aokyi ngambo ya Yesu

14 Nkolo me, Mokonzi Elode amba yaoka Simo ya Yesu pho ngambo ye ya tambulaka nkyisi iso. Bana bekye: «Eye eli nde Yoane Mobatise akundo! Yango mena ali na phembo ya ikyela bilekesako babina.» 15 Kasi bayoko bawoko bekye: «Eli moimosi Eliya.» Basuu bayoko bekye: «Ali moimosi ndokolo baimosi baa phanza.» 16 Waaoka Elode ziko sa bato, amba ya wo yokye: «Eli Yoane Mobatise, owa tomaka nga obokye batene moto, akundoo!»

Iwaa sa Yoane Mobatise

17 Pho Elode atomaka batuluku bee obokye baakya Yoane bamunyosa o boloko, pho ya Elodiya nwanwasi wa nwana nyango Philipo owa buyaka yo nwasi we. 18 Pho Yoane awoko na Elode yokye: «Tokokyi ilonga nwasi wa nwana nyongo.» 19 Elodiya aphinywaka na Yoane. Alukaka malondo ma imoboma, kasi taikaka mozwa. 20 Pho Elode ailaka Yoane, aebaka obokye Yoane ali moto wa bosembo, moto wa Nwaphongo. Yango mena, ambaka baa kamobanza. Elode abaka katungisame na boikye na mateya ma Yoane, ka na babona azingaka nde imooka. 21 Wakoma eseleko yaimunya mokolo nwa botama Elode, Elode abangaka bakumu, bakonzi ba batuluku, bato ba ngambo ba Galileya, obokye baya zaa oka ye. Mokolo me Elodiya awenekye obokye nkonzu ye ya iboma Yoane imbiyakoka. 22 Waba bee bazee, nwana wa Elodiya wa nwanwasi amba yakye babinela. Elode na bato baabangaka yo basepelaka na mbina ye. Bobele mokonzi Elode amba ya

wɔ na ηwana ngɔndɔ mɛ yokye: «Inzongye ekpele eeso ekyezingye wɛ, namoephɛ yango.»
²³ Amba ya kata na seleka yokye: «Namoephɛ epkele eso eyamunzonga wɛ, ebe nabo etee ya mokyisi moangyele nga.»
²⁴ ηwana ngɔndɔ mɛ atokɔsi, akyɛ tuna nyango, yokye: «Naongye ekpele'ye?» Nyango yokye: «Koongye nde moto ηwa Yoane Mobatise.»
²⁵ Sakɔkɔ, ηwana ngɔndɔ mɔna akuli butwa izele oka mokonzi Elode akyɛ wɔ nɛ yokye: «Nazingye obokye ompɛ nde inwanwa eye moto ηwa Yoane Mobatise mi lako.»
²⁶ Waaoka mokonzi Elode baabona, aokyi ngɔngɔ boikye. Ka naiumunya seleka eya kataka yo o miyo ma babutu babangaka yo o eseleko, takokyi na ile imophɛ ekpele eso eya ongaka yo.
²⁷ Sakɔkɔ, mokonzi amba ya toma tuluku mɔnɔmɔ o bɔlɔkɔ obokye akyɛ tena moto ηwa Yoane amoyelele na ηwango. Bobele, tuluku mɛ amba yakye o bɔlɔkɔ, akyɛ tena moto ηwa Yoane
²⁸ Aesi na ηwango mi lako, amophɛ ηwana ngɔndɔ mɛ, akyɛ mophe nyango.
²⁹ Waaoka baekosi ba Yoane maphɔɔ masɔ maalekaa, baesi yakye kpa ebembe ye bakye ekunda.

Yesu azeye bampɛle nkoto itano

³⁰ Batoma waauta bɛɛ o imbanga, baesi yaangana wali Yesu, bamoimosi maphɔɔ masɔ makyelaka bɛɛ na ma teyaka bɛ.
³¹ Pho bato baike babaka basekane oka Yesu, Yesu na baekosi bɛɛ tebaikaka zwa ngonga ya iza, yango mena amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Yaka tomane wali bato, tokye luka elele eya bose phɔ tokute zaa tombe naema.»
³² Bobele bamba ya baa o

vato bakye bée mampenza o elele eteeli bato
³³ Waaba bée bakye babona, bato babaweni,
 babasososi. Babaka baute o nkyisi iso na mam-
 bangu, bakye koma o boo o elele eyalukaka Yesu
 na baekosi bée ikyende. ³⁴ Waaseme be, Yesu
 amba ya aphwa o vato, aweni moluku nwa bato
 baikye. Aباokyelaka ngongo boikye pho babaka
 ndokolo mampate mazangyi mookosi, amba ya
 tata ibateya maphoo maikye. ³⁵ Walekana bunya,
 baekosi bamba ya kyende oli Yesu, bamba ya wo
 ne bekye: «Bunya bolekaa, elele eye eli itakye
 na lombo. ³⁶ Buya bato obokye bakyende o
 manzabi, na o nkyisi ya mambale, pho bakye
 miombela ntoma ya izaa.» ³⁷ Yesu amba ya
 babuyisa yokye: «Be mampenza obaphe ntoma
 ya izaa.» Baekosi bekye: «Kozingye obokye
 banga toombe mapa ma badenali nkama ibale
 pho ya izeya moluku munsu mumu? Na bo
 toombi mapa ma badenale nkama ibale pho ya
 izeya moluku musu mumu ete maabakokye.»
³⁸ Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na mapa
 bo? Taa kye kyeka!» Waakye kyeka be, bamba
 ya moimola bekye: «Toli na mapa matano
 na swe ibale.» ³⁹ Ndokolo kambe ya toma
 baekosi bazasa bato baso o nkata, biboko biboko.
⁴⁰ Babazasaka na ndongo, muna nwa munkama,
 moyoko nwa mako matano. ⁴¹ Yesu aesi ya kpa
 mapa matano mamana na swe ibale, atombi
 miyo o ikolo, abondesi Nwaphongo. Waunva yo
 ibondese, akyesi mapa, amaphe baekosi obokye
 bakabele bato baso. Akuli kyela na swe nde
 bomo. ⁴² Bato baso bazaka, baokaka. ⁴³ Baekosi
 bamba ongo bikyesi ba mapa na ba swe ba

otwaka βε, batonzaka banyanzima iko mbuka babale. ⁴⁴ Motango nwa bato baso baazaka mapa mamana, o itanga nde bampele, njwabaka nkoto itano.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

⁴⁵ Sakoko, Yesu aesi ya toma baekosi obokye babaa o vato, bakatisa, bakye moziya o boo o mokukulu moyoko o mokyisi nwa Betesaida. Mina wamo, aesi ya buya na moluku nwa bato babaka wamo o nkyisi ya βε. ⁴⁶ Waunva yo ifabuya, aesi ya kye bondele o ikolo sa ngomba. ⁴⁷ Waainda bunya, baekosi bataka baa onte ya ebale sa bokomakye. Kasi Yesu abaka yo mampenza o mokukulu. ⁴⁸ Awenekye baekosi banwane na iluka pho eweεεε yabaka kyebabuya na munsima. Waa munkukutu, Yesu amba ya babenga na makolo o ikolo sa maa, aunvaka na balenaka. ⁴⁹ Waamowene βεε katambule o ikolo sa maa na makolo, baumunyaka obokye eli mozisi. Bamba ya anwana, ⁵⁰ pho βεε baso bamowenekye, batondaka na bobo. Yesu amba ya wo na βεε yokye: «Ititala, βεε salota, eli nde nga!» ⁵¹ Amba ya baa o vato phaa baka βε, eweεεε eesi ya ema. Baekosi bakamwaka na boikye, ⁵² pho na waakyelaka Yesu elekyesako ya izeya bampele mapa, tebaikaka sosolo, malondo ma βεε mabaka makuwe.

Yesu abikye bato ba malosi o manyete ma Genesalete

⁵³ Waaunva βεε ikatisa ebale, baesi ya kye seme o Genesalete. ⁵⁴ Waaphwa βεε o vato, sakoko bato baesi ya eba obokye eli Yesu.

55 Bobele bamba ya kyilingana o nkyisi ya bée iso, ikyemikpa bato baso baa malosi, babanyanye mi matoko bakyekeye na bée o bilele biso baokoka bée obokye Yesu ali wamo. 56 Bilele biso baabaka Yesu kakyemikyende, ebe o nkyisi iinene na iinkyiky na yaa mangonda, babaka bakye milangya bato baa malosi o munsongo. Banyingonelaka na Yesu bekye: «Obale bakume nono songye ya etobu ya we.» Emba, baso baamokumaka, babikaka.

7

Yesu Kateya pho ya mateya ma bankoko

1 Mokolo monomo Bafalisayi na bateye ba Mibeko bayoko bautaka o Yelusaleme, baesi ya angana oli Yesu. 2 Waawene bée obokye baekosi ba Yesu bayoko baze ntoma na sokoto sa kunyola se, bo kowo mateya ma bankoko, 3 pho Bafalisayi na Bayuda baso bakumolaka mibeko ma bankoko, o boo pha izaa ntoma, ela bakunyosi se bo wa teyaka bankoko. 4 Bo baute o zando, te bakokyi izaa bo tebamikunyosi bo kowo mibeko ma be. Bali na maphoo masuu maike ma bankoko makumole be, maphoo me mango mama: Ikunyola binywele, mambongo, manzongo maa bibende, na biziye. 5 Yango mena Bafalisayi na bateye ba Mibeko bamba ya tuna Yesu bekye: «Pho ya ye baekosi ba we te baakumole mibeko ma bankoko, baze ntoma sa kunyola se?» 6 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Moimosi Isaya alongaka nde phele waa wo yo pho ya Yesu obokye: “Bato baba bankumole

nde na maloba, kasi o mandondo bali itakye na nga. ⁷ Losambo la bée loli nde pha, bateya nde mibeko miute na bato, bekye maphoo ma nga Nwaphongo.”» ⁸ Yesu akuli wo na bée yokye: Komanya mibeko ma Nwaphongo pho ya ikumola mibeko ma bato.

⁹ «Koebe na bola nde ile mibeko ma Nwaphongo pho ya ibanza mibeko ma bankoko. ¹⁰ Pho Mose awo yokye: “Kumola nyongo na ongo. Kasi owa motola nyango na ango, basengyesi imoboma.” ¹¹ Ka koteya bobo: “Moto takokyi iwo na nyango ebe na ango yokye: Mbolo iunvakiyi nga iesunga na yango, nataa iphe Nwaphongo, kyelukye iwo obokye mbolo me ibuto kolobane.” ¹² Bo bakyesi babona, mena bamokatesi ikula sunga nyango na ango. ¹³ Na bomoo, mena kooto Simo ya Nwaphongo na mateya ma bankoko maateya be. Kokyele maphoo masuu maikye nde bomoo.»

Maphoo maabuya ndondo ya moto sokoto

¹⁴ Sima me Yesu akuli ya banga moluku nwa bato, amba ya wo na bée yokye: «Okyemela, bée baso ososolo na bolaa. ¹⁵ Ekple eso eekyenyolo onte ya moto, tekokyi oto ndondo ye, kasi nde maphoo matokolo o ndondo ya moto, eli mee maamoto. [¹⁶ Ooli na matoo ma ioka, aokye!]» ¹⁷ Waaika Yesu moluku nwa bato baabaka ne, anyosi o ingambi, baekosi baesi ya motuna ntina ya ete me. ¹⁸ Yesu amba ya wo na bée yokye: «Na bée naino tosososi? Toebe obokye epkele eso ekye nyolo onte ya moto teekokyi ivot ndondo ye? ¹⁹ Pho ekpele me te nyolo o ndondo ye, kasi

kye nyɔɔ nde o ibu, sima kaeyete o zikyɛ.» Na ete mɛ, Yesu ateya obokye ntoma iso ili ndaa phɔ ya iza. ²⁰ Akulaka wɔ yokye: «Kyeɔɔ moto nde ekplele ekyetɔkɔɔ o ndondo yɛ. ²¹ Phɔ maumunya masɔ maabe maute o ndondo ya moto, booli: Bondumba, iba, iboma bato, ²² ikyela baphemba, imengyela, ikyela bato bofe, ikosa, ikyela mobulu nwa babasi na bampele, zuwa, ikata boɛ, lolendo, bobubusi. ²³ Maphɔɔ maabe masɔ mama matɔkɔɔ o ndondo ya moto, mɛɛ mambe mɔɔɔ.»

Nwanwasi ootoli Moyuda aanosi Yesu

²⁴ Yesu aesi ya mama o elele mɛ, akye o nkyisi iili phenephe na mokyisi nwa Tula. Aesi ya nyɔɔ o ingambi sɔnɔɔ phɔ taikaka zinga obokye bato baebe wali yo. Kasi na bo babona, bato baebaka nde elele eli yo. ²⁵⁻²⁶ Nwanwasi mɔnɔmɔ, otoikaka ba Moyuda, abotama o Fenisi. Nwanwasi mɛ abaka na nwana wɛ wa nwanwasi, abaka na bolɔbo bofe. Waoka yo simo ya Yesu, sakɔko aesi yakye mivaka o makolo mɛ, amba nyingonela na Yesu obokye atɔkɔɔ bolɔbo bofe o nzoto ya nwana wɛ.

²⁷ Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Tale naino bana baze phanza baokye, phɔ teli bolaa obokye okpe mapa ma bana omavakyele bana ba manva.» ²⁸ Nwanwasi mɛ amobuyisaka yokye: «Eli bomɔ, Nkolo, ka bana ba manva nga bakute zaa nɔnɔ ina mpusu ikyilasa bana o se ya mesa.» ²⁹ Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Ee mama, phɔ ya mobuyisesi nwa wɛ molaa maamuna, butwa o ingambi sa wɛ, bolɔbo bofe botɔkɔsi o

nzoto ya ηwana wa we.» ³⁰ Wabutwa ηwanwasi me o ingambi se, akye takana ηwana we amilangye o tangye, bolobo bofe botokolelekyi.

Yesu abikye moto owa looko na ikyekumisa

³¹ Yesu amba ya mana o nkyisi ili phenephe na mokyisi ηwa Tula, alekaa ya mokyisi ηwa Sidona, akatise Dekapole wakoma yo o maa manene ma Galileya. ³² Omw, baesi ya moyelela na moto owa loko, abaka na na ikyekumisa. Bato me babaka banyingonele ne obokye amotandele maboko pho ya imobikya. ³³ Yesu amba ya mopka, akye ne ηwana imbale, itakye na moluku ηwa bato. Amunyose nse o matoo, amitowi matte o nse, amotasee na mango o lolee. ³⁴ Bobele, Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, auye mw, amba ya wo na moto me yokye: «Ephata!» Kyelukye iw obokye «matoo zibwa!» ³⁵ Mina wamw, matoo ma moto me mazibo, lolee lee loingoo, abuto iw na bolaa. ³⁶ Yesu akatelaka bato me baabaka wamw obokye bee saumola nono moto monomw. Na bo wabakatelaka yo babona, babaka bakye mimola nde iso ya kyelaka yo. ³⁷ Bato bakanwaka nde bokamo bekye: «Iso iikyikyele yo ili nde ndaa! Kaingole matoo ma bato baa loko, pho babutwe ioka, kawoya na bato baa mbubu!»

8

Yesu azeyee bato nkoto ine

¹ Nde mi nkolo me, bato baikye bakulaka yaangana wali Yesu. Kasi bo toikaka ba bee na ntoma ya iza, Yesu amba ya banga baekosi bee,

amba ya wo na bee yokye: ² «Nali na ngongo pho ya bato baba, bambo kyela na nga wawa nkolo iyato, kasi unwanwa eye tebakuli ba na ekple ya iza. ³ Bo na babuye o mangambi ma bee na nzala, bamokye kpaa phiki o nzela, pho baayoko bauta itakye.» ⁴ Baekosi bamba ya mobuyisa bekye: «Wawa toli o bokye, tomozwa mapa ma ibaphe bi obokye bazee baokye?» ⁵ Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na mapa bo?» Baekosi bekye: «Toli na mapa sambo.» ⁶ Emba Yesu amba ya woo na bato baso obokye bazale o se. Aesi yakpa mapa sambo maamana, aphe Nwaphongo melesi, amateni amaphe baekosi obokye bamakabele bato baso. Bakyelaka nde bomo. ⁷ Bakulaka ba na na banaa swe bakyiki. Yesu akuli phe Nwaphongo melesi pho ya swe me, aiphe baekosi bee obokye bakule ikabela bato. ⁸ Bato baso baazaka baokaka. Baekosi baongoko ntoma yaa otwaka be, batonzaka banyanzima sambo. ⁹ Bato baso baazaka babaka phenephe nkoto ine! Bobele Yesu amba ya babuya o nkyisi ya be. ¹⁰ Waunva yo ibabuya, ndokolo kambe ya kpela o vato yo na baekosi bee, bamba yakye o manyete ma Dalamana.

Bafalisayi baongye elekyesako

¹¹ Mokolo monomo Bafalisayi baesi ya tokolo, batati iika ziko na Yesu. Pho ya imumeka, bamba ya motuna obokye akyele iyaa pho ya iteya obokye mapho maakyele yo maute oka Nwaphongo. ¹² Yesu aumesi, amba ya wo yokye: «Pho ya'ye bato ba lolo eye batune ikyela iyaa?

Na wɔ na bɛɛ nde phele, esikyele nɔnɔ iyaa sɔnɔsɔ!» ¹³ Bobele, aikyi baika, akuli kye kpela o vato, aesi ya katisa o mbale eya mokukulu mooyoko nwa maa.

Malondo makuwe ma baekosi

¹⁴ Baekosi babungaka iphila mapa, babaka nde na ipa sɔnɔsɔ bobele o vato. ¹⁵ Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Oebaka! Kyeba na zwe siulole mapa sa Bafalisayi na bato ba Elode.» ¹⁶ Baekosi bɛɛ na bɛɛ baikaka ziko bekye: «Awo babona pho tololi na mapa.» ¹⁷ Yesu aebaka maumunya ma be, amba ya batuna yokye: «Pho ya'ye bɛɛ koikye ziko obokye toli na mapa? Bɛɛ naino tosɔsɔsi? Naino tobanze? Malondo ma bɛɛ makuwe? ¹⁸ Oli na miyo, toowene? Oli na matoo, tookye? Obungyi elekyesako eyakyelaka nga? ¹⁹ Mokolo nwa zeyaka nga bampele nkoto itano mapa matano, wabutwaka na banyanzima boo baatonzaka bɛɛ na bitee bya otwaka be?» Baekosi bamobuyisaka bekye: «Tobutwaka na banyanzima iko mbuka babale.» ²⁰ Yesu akuli batuna yokye: «Mokolo nwaezeyaka nga bato nkoto ine mapa sambo, wabutwa na banyanzima boo batonzaka bɛɛ na bitee baotwaka be?» Baekosi bamobuyisaka bekye: «Tobutwaka na banyanzima sambo.» ²¹ Bobele, Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ naino tosɔsɔsi?»

Yesu abikye moto owa pholo miyo o Betesaida

²² Yesu na baekosi bɛɛ baesi ya koma o mokyisi nwa Betesaida. Omo, bato bamba yelela Yesu moto owa pholo miyo. Bamba ya nyingonela ne obokye amotasa. ²³ Yesu amba ya kpa moto

owa pholo miyo mi eboko, akye ne o ebonga ya mokyisi. Aesi ya motowa mate o miyo, amba ya motanda maboko, amba ya motuna yokye: «Kowene nwana ekpele?» ²⁴ Moto awa pholo miyo amba ya zibola miyo, yokye: «Nawene bato. Nabawene ndokolo nzete, kasi batambule.» ²⁵ Bobele amba kula motasa o miyo, abuto iwene na bolaa, abikiyi, abuto iwene mbolo iso na bolaa. ²⁶ Bobele, Yesu amba ya mobuya o ingambi se, yokye: «Sazwa yaa munsongo.»

Petelo yokye: Yesu ali Masiya

²⁷ Yesu na baekosi bee baesi ya kyende o nkyisi iili phenephe na Sezare Filipe, mokyisi nwa mokonzi Filipe. Waaba bee o nzela, Yesu aesi ya tuna baekosi bobo: «Bato bawo obokye nga nali nza?» ²⁸ Baesi ya mobuyisa bekye: «Bakyi baetangye Yoane Mobatise, bana baetangye moimosi Eliya, baayoko bawo bekye oli monono na baimosi ba kalakala.» ²⁹ Yesu akuli batuna yokye: «Ka bee, kowo obokye nga nali nza?» Petelo aesi ya mobuyisa yokye: «Oli Klisto.» ³⁰ Emba Yesu abakatelaka na bokusi obokye bee saloimola nono moto.

Yesu aimosi iwa se na ikundwa se

³¹ Bobele, Yesu aesi ya tata iteya baekosi yokye: «Esengyesi obokye nga, Nwana wa Moto nawene malosi maikye. Bankumu ba ingomba, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko bamunde. Bamumboma, kasi o sima ya nkolo iyato namokundwa.» ³² Abawolekye nde pwapwa. Petelo amba ya mokpa, akye ne nwana imbale, atati iimooya

yokye: «Sawoko baƙona.» ³³ Yesu amba ya ekpana, akyekyi baekosi, amba ya phaphala na Petelo yokye: «Mana wawa, Molembe! Mau-munya ma we temali maaka Nwaphongo, mali nde maaka bato ba mokyisi.»

Pho ya ibenga Yesu

³⁴ Boƙele, Yesu aesi ya banga bato na baekosi be, amba ya wo na bee yokye: «Bo moto kalukye imbenga, yo sakula luka bolaa phe mampenza, anyanya ekulusu ye, emba ambe mbenga. ³⁵ Pho moto ookolukye ibikya bomoo phe aabobungya. Ka owa mobungya bomoo phe pho ya nga, na pho ya imola Simo Elaa, aabobikya. ³⁶ Na bo moto amizwesi ezwele eso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele'ye? ³⁷ Ekpele'ye eekokyi yo ambya pho ya iikola bomoo phe? ³⁸ Bato ba lolu eye bakyele masumu tebaalote na Nwaphongo. Bo moto aokyi soo ya imbenga, aokyi na soo ya imola Simo ya nga oka bato baabana, inga Nwana wa Moto nde bomu me, naamooka soo wa moyaa nga na Baanze basanto o nkyemo ya Tata.»

9

¹ Yesu akuli wo na bee yokye: «Nde phele nawo na bee ngakye: Bokonzi pha Nwaphongo pha moya na mwiya, naino bayoko bali na bee wawa sataa waa.»

Petelo, Zake, na Yoane baweni Yesu o nkyemo ya Nwaphongo

² Sima ya nkolo motoba, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane. Akye na bee o ngomba

yɔnɔyɔ eanda, itakye na bato. Omɔ, babaka nde
 bɛɛ mampenza. Nzoto ya Yesu iesi ya butwa
 ndengye esuu o miyo ma bɛ. ³ Bitobu bɛɛ
 babutwaka ingyengye na bokusi. Babutwaka
 bitane pɛ na ndengye yɔnɔyɔ obokye moto
 mɔnɔmɔ o mokyisi takokyi ikunyola bitobu
 pɛɛ pɛɛ babona. ⁴ Bobɛɛ, baekosi mɛ baato
 baesi ya wɛnɛ Eliya na Mose bawɔɔnɔ na
 Yesu. ⁵ Emba Petelo amba ya wɔ na Yesu
 yokye: «Moteye, eli bolaa obokye tobee wawa!
 Totongye ndalaku iyato, mɔnɔmɔ phɔ ya wɛ,
 muna phɔ ya Mose, mooyɔkɔ phɔ ya Eliya!»
⁶ Petelo ababanganaka saeba iikyɔ wɔ yo, phɔ
 ebe yo ebe bɛbi nɛ bawɛnɛkyɛ inganga siikye.
⁷ Emba impata sɔnɔsɔ siesi ya bazifa. Onte
 ya impata mɛ, ηwesi mɔnɔmɔ moesi ya okana
 mowɔ bobo: «Oyo Nwana wa nga owa sɔmi,
 omookye!» ⁸ Mina wamɔ, baekosi bakyekeyi na
 mbale na mbale, tebakuli wɛnɛ moto mosuu,
 nde Yesu yo mampenza. ⁹ Waaba bɛɛ baute
 ngomba, Yesu abakatelaka yokye: Saika imola
 na moto mɔnɔmɔ maphɔɔ maaweni bɛɛ mama,
 tee nɔnɔ mokɔlɔ ηwaamokundwa Nwana wa
 moto onte ya bawe. ¹⁰ Bazitaka maphɔɔ mɛ.
 Kasi babaka bamitune bɛkye: «Ikundwa onte
 ya bawe kyeneluka iwɔ bo?» ¹¹ Bobɛɛ, baesi ya
 tuna Yesu bɛkye: «Phɔ ya'ye bateye ba Mibeko
 bawɔ bɛkye: Esengyesi obokye Eliya atakula
 yaa phanza, Masiya amba yaa sima?» ¹² Yesu
 amba ya babuyisa yokye: «Eli bomɔ! Esengyesi
 obokye Eliya aye phanza iya bɔngya maphɔɔ
 masɔ. Ka phɔ ya'ye yakomama o buku pha

Nwaphongo obokye Nwana wa Moto amowene bolosi boikye, bamba na mosemola? ¹³ Kasi nga nawo na bée ngakye: Eliya ka aunva yaa, bato bamokyelela maphoo maso maabe bowa zingaka mandondo ma be, nde bowakoma bée o buku pha Nwaphongo pho ye!»

Yesu abikye munzenga monomo oli na bolobo bofe

¹⁴ Waakoma bée phenephe na baekosi bayoko baikalaka, baweni bato baikye balungye baekosi me, bateye ba Mibeko baikye na bée ziiko. ¹⁵ Waawene bato me Yesu, bakamwaka na boikye, bakyinganaka ikye mobeya. ¹⁶ Yesu amba ya tuna baekosi bée yokye: «Lowoo ye loikyele bée na bée ziko?» ¹⁷ Moto monomo onte ya bato baabana amobuyisaka yokye: «Moteye, naeyelelaki na mwana wa nga o wa lele pho ali na bolobo bofe phamobuya mbubu. ¹⁸ Bilele biso bimoakya bolobo me, bomovakye o se. Nwana kabutwe itokolo luulu o munoko, kaze na mino, nzoto kyimbe na etetala ne. Naongakya na baekosi ba we obokye batokolo bolobo me, kasi tebaikya koka.» ¹⁹ Yesu amba ya wo na bée yokye: «Oo, bée toli nde na ianola! Esengyesi obokye nakule ba na bée bileko bo, obokye ombe anola? Nakule euyisa moo tee imbele ye? Inzelele na nwana me wawa.» ²⁰ Baamba ya moyelela na nwana me. Wa wene bolobo bofe me Yesu, phamba ya nyingyinya nwana na bokusi. Nwana me aesi ya kaa o se. Abuto ikulubana, bibi luulu lomotokolo o munoko. ²¹ Yesu amba ya tuna ango wa nwana me yokye: «Ambo kyela na

bolosi me mambula bo?» Ango wa nwana yokye: «Phatata ne nnono waa bonwana. ²² Sooso bolobbo me bomovakye o nwenya, ebe na o maa nde obokye bomobome. Kasi bowamokoka, olookyele ngongoo, olosungye!» ²³ Yesu amba ya wo ne yokye: «Pho ya'ye owo wekye: Bo na mokoka? Oebe obokye: Maphoo maso makokyi ikyelama pho ya moto okoanole Nwaphongo!» ²⁴ Sakoko angoo wa nwana atati ianwana yokye: «Naanosi, kasi insungye pho sili na ianola siikye!» ²⁵ Waawene Yesu bato baikye baye waali bee na mankyee, aesi ya phaphala na bolobbo bofe me yokye: «Iwe bolobbo bofe phaabuya nwana mbubu na loko, nawo na we ngakye: Tokolo o nzoto ya nwana oyo, na mbala, sakula mobutolela.» ²⁶ Bolobbo me boesi ya lika nwangye, boesi ya nyingyinya nwana na bokusi, phaamba ya tokolo. Nwana aesi ya butwa ndokolo moto awee. Yango mena, bato baikye babaka wamo bekye: «Nwana me awee!» ²⁷ Kasi Yesu amba ya mokpa mi eboko, amolangosi. Nwana me amba ya teme.

²⁸ Sima me Yesu aesi ya butwa o ingambi. Waaba yo na baekosi bee na be, baekosi bamba ya motuna bekye: «Banga, toloiki koka itokolo bolobbo me pho ya ye?» ²⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Malobbo maabe ma ndengye mene makokyi itokolo nde na ibondela.»

Yesu akuli imola iwaa se na ikundwa se

³⁰ Yesu na baekosi bee baesi ya mana o elele me, baesi ya lekana o manyete ma Galileya. Yesu taikaka benela obokye bato baefe elele eli yo.

³¹ Pho abaka kateya baekosi bée bofo: «Nga Nwana wa Moto bamunzambya o maboko ma bato, bamumboma, kasi sima ya nkolo iyato namokundwa.» ³² Kasi baekosi tebaikaka sosolo ntina ya maphoo maawoko yo, bailaka na imotuna ntina me.

Olekyi na ngambo nza?

³³ Yesu na baekosi bée baesi ya koma o Kapalanauma. Waanyolo bée o ingambi, Yesu aesi ya batuna yokye: «Lowoo'ye lobakyi bée koikyele ziko o nzela?» ³⁴ Kasi baekosi baikalaka bose, pho babaka baikye ziko o nzela pho ya eba nza olekyi na ngambo onte ya be. ³⁵ Bobele, Yesu aesi ya zala, aesi ya banga baekosi bée baso iko mbuka babale, amba ya woo na bée yokye: «Bo moto kalukye ibaa owa o boo, esengyesi obokye abe o mbomela ya baso, ambe kula na baa owa etoma wa be.» ³⁶ Bobele Yesu aesi ya kpa nwana oo mokyε, amoteye o nte ya be, amobebi, amba ya wo na bée yokye: ³⁷ «Moto nza owamoyamba nwana o mokyε boli oyo bofo pho ya nga, mene anzambi nde nga mampenza. Ka owamunzamba, taikyi yamba nde nga mame, kasi ayambi na Nwaphongo owa ntoma.»

Ootolotemele ali na banga mbale

³⁸ Yoane aesi ya wo na Yesu yokye: «Moteye, towenekyi moto monomo katokolo malobo mabe na nkombo ya we. Tomokatelaka pho taikaka baa monomo na banga.» ³⁹ Yesu amba buya yokye: «Bee samokatela! Pho moto takokyi ikyela elekyesako na nkombo ya nga sima ambe kula nvole na bofe. ⁴⁰ Pho moto ootolotemele

ali na banga mbale. ⁴¹ Nde phɛɛ na wɔ na bɛɛ ngakye: Moto owamoephɛ nɔnɔ kɔphɔ ya maa ma inywa phɔ bɛɛ oli bato banga, Klisto, nde phɛɛ amozwa mbano yɛ.»

Sakyela bobɛ

⁴² Yesu amba kula wɔ yokye: «Ka bo moto nza katomisa mɔnɔmɔ na baali na ianola sikyikiyi oka nga obokye bakyele bobɛ, esengyesi obokye batingya moto mɛ ibanga sinɛnɛ o nkyingo, bamovakye o ebale. ⁴³ Bo ebɔkɔ ya wɛ kyeetome ikyela bobɛ, oetene! Phɔ elekyi bolaa inyɔɔ o lola na ebɔkɔ yɔnɔyɔ, na ikyɛndɛ na mabɔkɔ masɔ mabale o lifelo, o ηwenya motemozime. ⁴⁴ [Omɔɔ, “nkuu ikyitwe nzoto ya bato teiwe, na ηwenya temozime.”] ⁴⁵ Bo ekolo ya wɛ kyeetome ikyela bobɛ, oetene! Phɔ elekyi bolaa inyɔɔ o lola na ekolo yɔnɔyɔ, na ikyɛndɛ na makolo masɔ mabale o lifelo, [o ηwenya motemozime. ⁴⁶ Omɔɔ, “nkuu ikyitwe nzoto ya bato teiwe, na ηwenya temozime.”] ⁴⁷ Ka bo ziyo sa wɛ sietome ikyela bobɛ, osiphɛngɔɔ! Phɔ elekyi bolaa inyɔɔ o bokonzi pha Nwaphongo na ziyo sɔnɔsɔ, na ikyɛndɛ na miyo masɔ mabale o lifelo. ⁴⁸ [Omɔɔ, “nkuu ikyitwe nzoto ya bato teiwe, na ηwenya temozime.”] ⁴⁹ Bato basɔ bamolekana o ηwenya obokye babɔngɔ, nde bokokyele bɛɛ mokpa o ntoma obokye ibɔngɔ. ⁵⁰ Mokpa eli ekpele elaa. Ka bo mokpa mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? Baka ndokolo mokpa onte ya bɛɛ, oombakye baa na bɔse o nte ya bɛɛ.»

10

Mateya ma Yesu pho ya ile bolonga

¹ Bobele Yesu aesi ya mana o Kapalanauma, akye o nkyisi ya manyete maa Yuda. Sima aesi yaakala o mokukulu moyoko nwa Yaladene. Omoo, bato baikye bakulaka yaangana wali yo, aesi ya tata ibateya bowamelekye yo.

² Bafalisayi bayoko bayakaka wali Yesu pho ya imumeka, baesi ya motuna bekye: «Lele akokyi ile nwasi we?» ³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mobeko iye nwaaephkye Mose?» ⁴ Bafalisayi bekye: «Mose ambyaka nzela obokye o boo pha ile nwanwasi o bolonga, esengyesi obokye lele amokomele mokanda moimole obokye bolonga bowee.» ⁵ Kasi Yesu yokye: «Mose aekomela mobeko mamuna pho ya mandondo makusi ma be. ⁶ Kasi uta oetatele ya mokyisi, Nwaphongo «akyelaka nwanwasi na lele. ⁷ Yango mena, lele amoika ika nyango na ango, amokye angana elele yonyo na nwanwasi we. ⁸ Bee baso bamobutwa moto monomo. Nde bomo, tebakuli ba bato babale, kasi babuto nde moto monomo.» ⁹ Emba bo Nwaphongo ambo angyinya nwanwasi na lele, moto sabakabinya.» ¹⁰ Waba Yesu na baekosi be o motema nwa ingambi, baekosi bakulaka motuna pho ya lowo la iboma bolonga. ¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo lele ale nwanwasi we, akye longa mosuu, mena akyelesi nwanwasi we o wa phanza bofe pho akyesi phemba. ¹² Ekuli ba nde bomo, bo nwanwasi ale lele we, akye zala na lele mosusu, mena akyesi phemba.»

Yesu apambosi bana bakyye

¹³ Mokolo monono, bato basu bayakaka na bana ba bee ooli Yesu obokye abapambole, kasi baekosi babaka babakatele. ¹⁴ Wawene Yesu obokye babakatele, aesi ya tembe na baekosi bee yokye: «Bee le ibakatela! Le bana bakyye baye oka nga, pho bokonzi pha Nwaphongo boli pho ya bato bali ndokolo bana bakyye. ¹⁵ Nde phele na wo na bee, ngakye: Bo moto taanosi bokonzi pha Nwaphongo ndokolo hwana mokyee, takokyi inyolo omo.» ¹⁶ Bobele, Yesu aesi yabebe bana me, abatandesi maboko o nzoto, abapambosi.

Moto wa ezwele

¹⁷ WaaBa Yesu kalukye na ikyende o Yelusaleme, moto monono aesi na mbangu oka ye. Akye mokusamela. Amba ya motuna yokye: «Moteye molaa, nakyele bo pho nazwe bomoo pha bobele na bobele?» ¹⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Pho ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Nwaphongo.» ¹⁹ Koebe mibeko mimi: «“Saboma moto, sakyela baphemba, sa iba, satemele moto bonzoka boke, sakpa mbolo ya bato na malondo mabe, kumola nyongo na ongo.”» ²⁰ Moto me amba ya wo ne yokye: «Moteye, nakumole mibeko miso mamina tata bonwana pha nga.» ²¹ Yesu amba ya mokyeka na miyo maala yokye: «Oikasi na lowo lonolo, lee lolo: Kye ungya mbolo ya we iso, okpe baphalanga me obaphe babola. Mena wamozwa bomengo o Ikolo. Emba ombe ya mbenga.» ²² Waaoka moto me babona,

yo munso anyibi, aesi ya butwa na ngongo, pho abaka moto wa ezwele iikye.

²³ Bobele, Yesu aesi ya kyeka baekosi bεε baso baamolungyaka, amba ya wo na bεε yokye: «Eli nkamba pho ya bato ba ezwele inyolo o bokonzi pha Nwaphongo!» ²⁴ Baekosi bakamwaka na maphoo me. Kasi Yesu akulaka wo na bεε yokye: «Bana banga, wali nde nkamba o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo! ²⁵ Eli nkamba pho ya nyama enene boli Shamo o itubana o iluu sa solu. Kasi nkamba kyimbe kula lobo pho ya moto wa ezwele o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo.» ²⁶ Baekosi bakulaka kamwa na boikye, bawonoko onte ya be, bekye: «Ka bo ebe babona, ombi koka ibika nza?»

²⁷ Yesu abakyekyi, amba ya wo na bεε yokye: «Moto takoyi imibikya yo mampenza, kasi nde Nwaphongo moto ookoyi imobikya, pho Nwaphongo akoyi ikyela maphoo maso.»

²⁸ Emba Petelo amba ya wo ne yokye: «Kyeka! Banga baba toikyi ika iso yaabaka na banga, tobuto ikye miebenga.» ²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele, nawo na bεε, ngakye: Bo moto aikyi ika ingambi se, ebe banaa nyango, ebe nyango na ango, ebe bana be, ebe na manzabi me, pho ya nga na pho ya Simo Elaa, ³⁰ moto me amokula izwa mbala munkama o mokyisi mumu. Ebe mangambi, banaa nyango, banyango, bana, na manzabi. Aamba na nyokomo pho ya nga. Kasi mi nkolo ya moya, amozwa bomoo pha bobele. ³¹ Bato baikye bali o boo lolo eye, bamobutwa baa o sima, emba

baikye bali loló eye o sima, bamobutwa baa o boo.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato iwa se na ikundwa se

³² Waaba Yesu na baekosi bée bakyende o Yelusaleme, Yesu abaka katambule o boo pha be. Baekosi babaka na boilakye pho bakyende o Yelusaleme, bato baayoko babaka na bée babaka na bolotakye. Yesu amba ya angyinya baekosi bée iko na mbuka babale, atati iba imola maphoo maamoyelela. ³³ Amba ya wo na bée yokye: «Okyemela! Unwanwa eye tokyende o Yelusaleme, omoo, nga Nwana wa Moto bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko. Bamuntenela bolombe pha iwaa, bamba na nzambya oka bato bate baebe Nwaphongo. ³⁴ Bamunzakya, bamuntowa matee, bamumbinda phimbo, bamba na mboma. Kasi sima ya nkolo iyato, namokundwa.»

Ionga sa bana ba Zebede

³⁵ Bobele, Zake na Yoane, bana ba bampele ba Zebede, baesi ya kye oka Yesu, bakyé wo ne bekye: «Moteye, tozingye obokye olokyelele maphoo mamoyonga banga.» ³⁶ Yesu amba ya batuna yokye: «Bee kozingye obokye naekyelele ye?» ³⁷ Bamba mobuyisa bekye: «Waamokoma we o bokonzi pha we phaa nkyemo, olozasaka phenephe na we, ona bi boloo pha we, oomoyoko bi bowee pha we.» ³⁸ Kasi Yesu amba ya wo na bée yokye: «Bée toebe lowo loongye bée. Kopho ya bolosi eya munywa nga, bée

wamoenywa? Na ibatisa sa minyoko saamozwa nga, bée waa sizwa me?» ³⁹ Bamobuyisaka bekye: «Tomokoka.» Yesu amba kula ya wo na bée yokye: «Nde phele, kopho ya bolosi eya munywa nga, na bée wamoenywa me. Ibatisa sa minyoko sa mozwa nga na bée wa sizwa me. ⁴⁰ Kasi lowo la izasa bato, ona bii boloo, omoyoko bii bowee pha nga, telokyekyi nga. Biziye me bili pho ya bato baaunva bongya Nwaphongo.»

⁴¹ Wa oka baekosi iko bayoko lowo me, babuto iyokyela Zake na Yoane yo. ⁴² Yesu aesi ya babanga bée baso wali yo, amba ya wo na bée yokye: «Bee koebe obokye bato bawene bée ndokolo bakonzi ba bapakano, bakonza bato ba be, bato baanene baweninya bato ba bée mpasi. ⁴³ Nzuka, onte ya bée baekosi tewali babona. Bo monomo na bée kalukye iba moto munene, le obokye abe moto wa etoma wa bée. ⁴⁴ Nde bomo, bo monomo na bée kazingye iba o boo, esengyesi obokye abe moombo nwa bato baso. ⁴⁵ Pho nga Nwana wa Moto siika yaa obokye bato bankyelele. Kasi naya nde obokye nabakyelele, nambe na ambya bomo pha nga pho ya iikola bato baikye o boombo.»

Yesu abikye Balatime, moto owa pholo miyo

⁴⁶ Bobele, Yesu na baekosi bée baesi ya koma o Yeliko. Waaba bée na moluku nwa bato batokolo o Yeliko, moto monomo owa pholo miyo abaka wamo. Nkombo ye Balatime, nwana wa Time, abaka kazale i mbale ya nzela pho ya iongaka. ⁴⁷ Waaoka yo obokye eli Yesu wa

Nazaletε moto okolekane, abuto ianwana, yokye: «Yesu, Nwana wa Davidi, inzonkye ngongo.»
⁴⁸ Bato baikye baphaphalaka ne, bekye: «Kanga munoko!» Kasi yo akulaka anwana nde na bokusi, yokye: «Inwana wa Davidi, inzokye ngongo.»
⁴⁹ Yesu aesi ya teme, amba ya wo yokye: «Omobangye!» Bamba ya mobanga, bekye: «Salota! Teme, kaebangye!»
⁵⁰ Bobele amba ya vaka munkoto nwe, angbengoo, akye oli Yesu.
⁵¹ Yesu amba ya motuna yokye: «Kozingye obokye naekyele'ye?» Moto owa pholo miyo amba ya mobuyisa yokye: «Moteye, kyela obokye nakule wene.»
⁵² Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Kyende! Ianola sa we siebikye!» Mina wamo, moto me owa pholoko miyo abuto iwene. Abuto ikyemikyende na Yesu.

11

Yesu anyosi o Yelusaleme

¹ Yesu na baekosi bee baesi ya koma phenephe na Yelusaleme. Waata baa bee o Betani, phenephe na Betafaze, o ngomba ya nzete ya ikyibangye bee ba-Olive, Yesu aesi ya toma baekosi bee babale,
² yokye: «Kyende o mokyisi moli o boo. Bo okomi omo, wamokye wene nwana wa mpunda bamotingye. Naino moto tabaa mi yango. Bee oeyingole, oye na yango wawa.
³ Ka bo moto aetuni obokye “koeyingole pho ya'ye?” Bee omobuyisaka obokye: “Nkolo asengyesi na yango, amokula ebuyisa yango wawa izele.”»

⁴ Bobele, baekosi me baesi ya kyende. Wakoma bée omō, bakye zwa ηwana wa mpunda o munsongo, atingyi o nzee o mozibo ηwa ingambi sōnōsō. Bamba ya eingola. ⁵ Bato baayoko babaka wamo bamba batuna bekye: «Bee mena kokyele'ye? Koingole ηwana wa mpunda monō phō ya'ye?» ⁶ Baekosi me bamba ya babuyisa bo wawoko Yesu na be. Emba bato me bamba ya bale bakye na yango.

⁷ Baekosi baesi ya kye na ηwana wa mpunda me ooli Yesu. Bawasi bitobu ba bée o ikolo sa ηwana wa mpunda me, Yesu amba ya zala o ikolo sa yango. ⁸ Bato baikye bawalaka bitobu ba bée o nzela. Baayoko bakyelaka nkanga yatenaka bée o manzabi o nzela. ⁹ Bato baabaka batambule o boo pha Yesu, na baabaka o sima ye, babaka baanwane bekye: «Ozana! Nwaphongo apambole oko ye na nkombo ya Nkolo! ¹⁰ Nwaphongo apambole bokonzi booye, bokonzi pha mokonzi Davidi nkoko wa banga! Ozana oka Nwaphongo owa Ikolo!» ¹¹ Waakoma Yesu o Yelusaleme, aesi ya kye nyolo o Tempelo. Waaunva yo ikye miekyeka, amba ya butwa yo na baekosi bée iko mbuka babale o Betani phō bunya phalekanaka.

Yesu awambi ηwete ηwa Fige

¹² Mokolo ηwaa sima, Yesu na baekosi bée baesi ya mana o Betani. Waaba bée bamane o Betani, Yesu aesi ya oka nzala. ¹³ Aesi ya wene na itakye ηwete monomo ηwa Fige ηwa lebolo, amba ya kye mokyeka naa amozwa mbuma omō. Waakoma yo phenephe na ηwete me, akye

wene nde maakyi na maakyi, pho imbele sikute mbuma te sataaka koka. ¹⁴ Yesu amba ya wo na nwete me yokye: «Moto nono monomoto etakule zaa mbuma ya we!» Na baekosi b̄e baokaka bo wa woko Yesu na nwete me.

Yesu auwinye baungye o Tempelo

¹⁵ Yesu na baekosi b̄e bakuli koma o Yelusaleme. Yesu aesi ya nyolo o Tempelo, atati iwiinya baungye na baombi ba mbolo o mopkengba nwa Tempelo. Aesi ya bumbya ba mesa ba baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baaungya mankotonyanya. ¹⁶ Akatelaka bato baso obokye: Moto salekana na ephesi o Tempelo. ¹⁷ Bobele, Yesu amba ya teya bato yokye: «Nwaphongo kawo o buku phe yokye, “bamoŋanga Ingambi sa nga Ingambi sa losambo pho ya mabota maso.” Amba kula bakya yokye: Ka b̄e osibuye ibombo sa baibi!» ¹⁸ Bakonzi ba ŋanganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko, baokyi lowo loleka o Tempelo. Baesi ya luka malondo ma iboma Yesu. Kasi bamoile pho bato baso babaka basambe mateya me. ¹⁹ Waakoma wa nkoko, Yesu na baekosi b̄e baesi ya mana o Yelusaleme.

Yesu kateya pho ya ianola Nwaphongo

²⁰ Na munkukutu, Yesu na baekosi b̄e bakuli ya lekana mi nzela me. Baesi ya wene nwete nwa Fige me muungyi nono o nkanga. ²¹ Petelo aesi ya umunya mapho mawolekye Yesu nwete me, amba ya wo ne yokye: «Moteye, kyeka, nwete nwa Fige nwawambaka we munso muungyi.» ²² Yesu amba ya wo na baekosi

ḃèè yokye: «Ḃèè, anola Nwaphongo. ²³ Nde phèè nawo na ḃèè, ngakye: Bo moto awo na ngomba eye yokye: “Mana wawana, kyende mivaka o ebale eenene!” Bo moto me tabe na ziko o ndondo ye, bo aanosi obokye loowo yo lamokyelama, Nwaphongo aamokyelela lango. ²⁴ Yango mena nawo na ḃèè ngakye: Bo kobondèè pho ya ionga ekpele oka Nwaphongo, anola obokye umbo ezwa, Nwaphongo amoephè yango. ²⁵ Waateme ḃèè pho ya ibondèè, booli na lowoo na moto, omolimbisa. Na bomo, Ango wa ḃèè ooli o Ikolo amoelimbisa na ḃèè boḃe pha ḃèè». [²⁶ Ka bo ḃèè toolimbisa ḃeḃi, Ango wa ḃèè oli o Ikolo ne etaelimbisa boḃe pha ḃèè.]

Owa phe Yesu bokonzi nza?

²⁷ Yesu na baekosi ḃèè bakuli ya nyoo o Yelusaleme. Waaba Yesu kakyemitambula o Tempelo, bokonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, na bankumu baesi wali yo. ²⁸ Bamba ya motuna ḃekye: «Kokyele maphoo mamana na bokonzi iye? Owa ephè bokonzi pha ikyela maphoo mamana nza?» ²⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Naetune nde motuna monomo, bo ombuyise, emba namba eimola na bokonzi iye bokyele na nga maphoo mama. ³⁰ Owa tomaka Yoane ibatista bato nza? Yamotomaka Nwaphongo nde bato? Inzimole.» ³¹ Babutwaka iwooono ḃèè na ḃe, ḃekye: «Bo tobuye obokye yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: “Toikaka anola Yoane pho ya'ye?” ³² Botoombi kula mobuyisa obokye: “Yamotomaka bato...”» Ete wa bongoo bailaka

bato, pho bato baso baanolaka obokye Yoane ali nde owakolo moimosi wa Nwaphongo. ³³ Yango mena bamba ya buyisela Yesu bekye: «Toloebe.» Emba Yesu amba ya wo na beε yokye: «Na nga me esi eimole bo nakyele maphoo mama na bokonzi pha nza.»

12

Ete ya bakolo manzabi ma vinyo baaphute na bofe

¹ Uḡwanḡwa eye Yesu atati ibakpela bite, yokye: «Moto monomo abalaka inzabi sa vinyo. Aesi ya silungya na kyengyete. Amba ya ima ibela o mabanga pho ya ikyela isungu sa iamola mbuma ya vinyo. Atongaka na ingambi sonoso sianda pho ya moto okokyengyele sina inzabi. Sima amba ika siikyela bato basiphutele, yo akye o imbanga.»

² «Waakoma imbele sa inoko mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma moto wa etoma we oka bato baphutele inzabi obokye akye mokpela iyalo sa mbuma saaka ye. ³ Kasi bato baphutele inzabi baakye moto wa etoma me, bamokutubi, bambi na mobuya maboko pha. ⁴ Mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu, bamozokye o moto, bamba na mosambola. ⁵ Emba mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu. Ka mono, bato baphutele inzabi bamobomi. Mokolo inzabi amba kula ya toma bato ba etoma basuu baikye. Kasi bakulaka bakyela nde bomo, baktutubaka bakyi, babomaka baayoko. ⁶ Mokolo inzabi aesi ya ikala nde na ḡwana we monomo owa loboko yo zinga. O mbomela eso amba ya

toma ηwana με oka βε, o ndondo ye yokye: “Bamokumola ηwana wa nga.” ⁷ Kasi bato baaphutele inzabi bamba ya wɔnɔ onte ya βε, βekye: “Kyeka sɔmi ye, owamoikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomoβome, inzabi με saamba butwa sa banga!” ⁸ Baesi yaakya ηwana με, bamoβomi, bakye movaka o selekye ya inzabi». ⁹ «Mokolo wa inzabi aabakyela bo? Amoya boma bato baphutele inzabi baabana. Amba siphε bato basuu. ¹⁰ Bεε toika tanga maphɔɔ mama o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma βεε obokye: “Ibanga saavakaka batongyi ba mangambi, sibuto ibanga siiphisi ingambi sisɔ. ¹¹ Mena etoma ya Nwaphongo. O miyo ma banga eli lowɔ la ikamwa”» ¹² Bakonzi ba Bayuda balukaka malondo ma iyakya Yesu, phɔ baebaka obokye akpaka ete με nde phɔ ya ibalungola. Kasi bailaka bato baabaka wamo, bamba ya mole, nɔnɔ owa kye βε.

Lowɔ lokyekyi mputi ya Kaisala

¹³ Bakonzi ba Bayuda bamba ya toma ndambo ya Bafalisayi, na bato basuu bali mbale na Elode Antipasi oli Yesu. Baesi ya motuna mituna, phɔ ya imolɔngɔ obokye bamozwe na maloba με mampenza. ¹⁴ Baesi ya motuna βekye: «Mot-eye, toebe obokye iwε kowɔ nde maphɔɔ maa phele, tooile na moto. Tooile na boo pha moto, kasi koteya nde o phele maphɔɔ ma Nwaphongo. Taa loimola, phɔ ya lowɔ lokyekyi mputi ya Kaisala, mibeko ma banga miwɔ bo? Tokokyi iphuta nde tolokokyi iphuta?» ¹⁵ Kasi Yesu aebaka obokye baziti maphɔɔ masuu. Amba

ya wɔ na b́e yokyē: «Koya mbekyisa izengye pho ya'ye? Inzelele na phalanga yɔɔyɔ ya ebende, naekyekye.» ¹⁶ Baesi ya moeyelela na yango. Yesu amba ya batuna yokyē: «Mi ebende eye, bo phā eema b́e bobo, na nkombo eya koma b́e eye, ya nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Ya Kaisala.» ¹⁷ Emba Yesu amba ya wɔ na b́e yokyē: «Phe Kaisala yaaka Kaisala, phe Nwaphongo yaaka Nwaphongo.» Bakamwaka na boikye na eyano ya Yesu.

Lowɔ lookyeki ikundwa sa bawe

¹⁸ Basadukayi baayɔko baesi oli Yesu. Oka b́e Basadukayi bawɔ obokye bato baawa ete bakundwe. Bamba ya tuna Yesu bekye: ¹⁹ «Moteye, Mose alokomela o buku pha Mibeko bobo: “Bo bola awe aikyi ika nwanwasi kasi taikyi bota nɛ, esengyesi obokye mosi nye azasa bozengye babona pho bola phe owa wa azwe bana.” ²⁰ Yabaka babona o mokyisi monomɔ, bana ba bampele sambo, babaka b́e basɔ nyango monomɔ ango monomɔ. Bola pha b́e aesi ya longa nwanwasi, awe sa bota nɛ. ²¹ Owa ibale aesi ya zasa bozengye mɛ. Akuli waa sa bota nɛ. Yakulaka ba nde bomɔ oka mosi nye owa iyato. ²² B́e basɔ sambo baazasaka bozengye mɛ, bawa sa bota nɛ. O sima ya b́e basɔ, bozengye mɛ amba ya waa nɛ.» ²³ Ka mokolo nwa mokundwa bawe, onte ya b́e basɔ sambo, amoba nwanwasi wa nza? Pho b́e basɔ bamozasaka. ²⁴ Yesu amba ya wɔ na b́e yokyē: «B́e komengye! Pho toebe maphɔ makoma b́e o buku pha Nwaphongo, ebe na

mwiya nwe. ²⁵ Pho mokolo nwa mokundwa bawe, malonga etemakule baa. Kasi babasi na bampele bamobutwa ndokolo baanzelu ba ikolo. ²⁶ Pho ya lowo lokyeki ikundwa sa bawe, naebe phele obokye b̄e waunva tanga simo ya n̄wete mookyiki n̄walolaka sa zika. Om̄o N̄waphongo awoko na Mose yokye: “Nga nali N̄waphongo wa Abalayama, wa Izake, na wa Yakobo.” ²⁷ Yo tali N̄waphongo wa bawe, kasi ali N̄waphongo wa bato baali na bom̄o. Oweni! Yango mena b̄e komikosa na boikye.»

Mobeko molekyi miyoko

²⁸ Moteye wa mibeko m̄on̄om̄o abaka kaokye bo wabaka Yesu na Basadukayi baikane ziko. Aesi ya wene obokye Yesu abuyise Basadukayi na bolaa, amba ya susinya, akye motuna yokye: «Onte ya mibeko miso ma N̄waphongo, mobeko ye molekyi miyoko?» ²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Mobeko molekyi miyoko n̄wango mumu: “Isalayele, okyemela! N̄waphongo Nkolo wa banga ali nde yo m̄on̄om̄o, mosuu tali. ³⁰ Zinga N̄waphongo Nkolo wa we na ndondo ya we eso, na molimo n̄wa we muns̄o, na maumunya ma we maso, na ná bokusi pha we bos̄o.” ³¹ Mobeko n̄wa ibale n̄wango mumu: “Zinga n̄webi na we bookomizingye we mampenza.” Mobeko mosuu moolekye mibale maamina temoli.» ³² Bobele moteye wa mibeko amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, eli nde bom̄o! Iwo we ili nde phele: N̄waphongo Nkolo wa banga ali nde yo m̄on̄om̄o, mosuu tali. ³³ Esengyesi obokye tozingye N̄waphongo na

ndondo ya banga eso, na maumunya ma banga maso, na ná bokusi pha banga bosso, toombe kula na zinga bebi na banga bookomizengye banga mampenza. Elekyi bolaa ikyela babona, na obokye otumbele Nwaphongo mambeka ma manyama na imophe bilambo.» ³⁴ Yesu aesi ya wene obokye moteye wa mibeko amobuyise na zebi siso, amba ya wo ne yokye: «Toli itakye na bokonzi pha Nwaphongo.» Banda wamo, na moto monomo takulaka meka imotuna mituna.

Masiya alekyi Davidi

³⁵ Waaba Yesu kateya o Tempelo, amba ya tuna motuna yokye: «Pho ya'ye bateye ba mibeko bawo bekye: “Masiya ali nde Nwana wa Davidi?” ³⁶ Davidi na bokambemakye pha Bolobso Bosanto, awoko yokye: Nwaphongo kawo na Nkolo yanga yokye: “Yaka ya zale o boloo pha nga tee noko waamouya nga banguna ba we.” ³⁷ Davidi yo mampenza kamobangye Nkolo, ka ndengye'ye Masiya ambi kula koka iba njwana nwe?»

Sakyela ya bateye ba Mibeko

Bato baikye babaka baokye Yesu na nkyisa. ³⁸ Abateyaka yokye: «Bee nde kokyebe na bateye ba mibeko. Bee bazingye ikyemitambula na bitobu biinene, bianda, bakule na zinga obokye ba babeyakye o bilele biangane bato baikye pho ya imiebinya obokye bali baakolo bato. ³⁹ Baolo biziye ba o boo o Mangambi ma makyita, ebe na biziye baa kaa o biseloko. ⁴⁰ Baiyele mazengye na mbolo ya bee iso na malondo mabe. Pho ya ibomba bobo pha be, bambe bunzinya na

mabondesi maanda. Yango mena Nwaphongo aabaphe etumbu yonoyo yamoleka bonene.»

Ikabo sa bozengye saa lekaka maso

⁴¹ Yesu amba ya kye zala phenephe na ekokolo ekye kye ambya bee makabo o Tempelo. Abaka kakyekye bo koyaambya bato makabo. Baabizwele baambyaka baphalanga baikye. ⁴² Bozengye bonobo phabaka wamo, yo mobola. Ne aesi yaambya banaa baphalanga ba bibende babale baa motiya mokyiky. ⁴³ Emba Yesu amba ya banga baekosi bee, awo na bee yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Ikabo sa bozengye bobo, yo mobola, silekyi makabo maso maambye bee wawa. ⁴⁴ Pho baabizwele, baambye nde baphalanga bate baasengyelaka na be. Ka bozengye bobo, na bobola phe, ambye nde banaa baphalanga baso babaka ne, takuli ikala na na ekpele yonoyo ya ibika.»

13

Yesu aimosi obokye Tempelo yamobukwa

¹ Waba Yesu katokolo o Tempelo, monomo na baekosi bee amba ya wo ne yokye: «Moteye, kyeka! Eye mabanga bolaa, eye mangambi manene!» ² Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Kowene mangambi maanene mama te? Ete-waaikale na ibanga sonoso wawa, maso mamunyangwa.»

Malosi na Minyoko maamoya

³ ʔoʔeʔe, Yesu amba ya kye zala o ikolo sa ngomba ya ʔa Olive, ekyekyekane na Tempelo. Petelo, Zake, Yoane na Andele, ʔabaka ne omɔ, ʔamba ya motuna ʔekye: ⁴ «Taa loimola, maphɔɔ maawɔɔ we mamokyelama imbele ye? Tomba na eba na ye obokye imbele me sikokyi?» ⁵ Yesu amba ya ʔabuyisa yokye: «Kyeʔa, moto saekatela. ⁶ Bato ʔaikye ʔamoyaa na nkombo ya nga, ʔamowɔ ʔekye: “Masiya nga oyo!” Bamokatela ʔato ʔaikye. ⁷ Wamooka ʔeʔe obokye mabita maeyelele, na masimo ma mabita mali bisuu, ʔeʔe sa ila! Esengyesi obokye maphɔɔ mamana mayee, kasi mena etee taaba suka ya mokyisi. ⁸ Ekolo yɔnɔyɔ yamuɔwana na ekolo eyɔkɔ, ʔokonzi ʔɔnɔɔɔ phamuɔwana na ʔokonzi ʔooyɔkɔ. Manyete mamuningana o bilele biikye, zilo sikusi samoba. Maphɔɔ masɔ mamana mamoba ndokolo etatele ya eswete ya iʔota.

⁹ Kasi ʔeʔe, ʔaa na ʔokyebi, ʔato ʔamoesongyela oka ʔananga. Bamoebinda phimbo o mangambi ma losambo. Pho ya nga, ʔamokye na ʔeʔe o ʔoo pha ʔaangyesi ʔa nkyisi na o ʔoo pha ʔakonzi. Na ʔomɔ, wamoba manzoka manga o ʔoo pha ʔe. ¹⁰ Pho esengyesi obokye Simo Elaa eimolame naino oka ʔato ʔasɔ, emba suka ya mokyisi eembe yaa. ¹¹ Ka waamokye ʔeʔe na ʔeʔe o ʔoo pha ʔananga pho ya ikye samba, ʔeʔe sataa miima phanza pho ya maphɔɔ maamowɔ ʔeʔe. Imbele me, wamowɔ nde maphɔɔ maamoeteya Nwaphongo, pho etewɔ ʔeʔe, kasi yaamowɔ ʔeʔe yamouta nde na

Bolobɔ Bosanto. ¹² Onte ya mabota, bana hamuungya bana nyango na bɛɛ obokye bababome. Baango ba bana bamokyela nde bomɔ na bana ba bɛ. Bana bamobutwa banguna ba baboti ba bɛ, babaungya oka bakonzi obokye bababome. ¹³ Bato basɔ bamoeyina phɔ ya nga. Kasi owamoititala nɔnɔ o suka, yo mona Nwaphongo aamobikya.»

Bato bamowene malɔsi maikye

¹⁴ «Wamowene okobangye bɛɛ “mɔɔti owa inganga”: Atemi o elele etekokyi yo iba. (Motangyi wa maphɔɔ mama amasɔsɔɔ). Imbele me, baamoba o manyete ma Yuda, bɛɛ elotaka bi mangomba. ¹⁵ Owamoba o ibanda yo sakula nyɔɔ o ingambi phɔ ya ikye kpa mbolo ye. ¹⁶ Na owamoba o inzabi, yo sakula butwa o ingambi phɔ ya ikye kpa etobu ye. ¹⁷ O nkɔɔ me, ngongo ya moba na babasi baekama, na ná malekyele. ¹⁸ Bondɛle Nwaphongo obokye imbele me sango saba wa mambula. ¹⁹ Phɔ nkɔɔ me ya moba yaa malɔsi maikye maali naino bato sawene uta o etatele ya mokyisi bowamokyela Nwaphongo nɔnɔ lɔɔ eye. Malɔsi maamoulana na mango etemaawenene. ²⁰ Bo Nwaphongo tabukolaka nkɔɔ ya malɔsi me phe, moto nɔnɔ monɔmɔ nde tabikyi. Kasi aibukola phɔ ya bato baɔɔ yo phɔ ye.

²¹ O imbele me, bo moto awɔ na bɛɛ yokye: “Kyeka, Masiya ali wawa!” naa “ali wana!” bɛɛ samoanolela. ²² Phɔ ba masiya baabole, na baimosi baabole bamoya baikye. Bamokyela

bilekyesako na maphoo maikamwa pho bo walongoba bazwe nzela ya ikosa bato baaunva olo Nwaphongo. ²³ Yango mena, b̄ēe oebaka! Naumbo ekyebisa na maphoo maso maamoya.»

Iyaa sa Nwana wa Moto

²⁴ «Kasi mi nkolo me, waamunva malosi maso mamana, moo njwamobutwa enzombi, bokombe etebokule ngala. ²⁵ Banyaseesi bamobiya, iso iili o ikolo yamuningana. ²⁶ Emba imbele me, bamunvene nga Nwana wa Moto naye onte ya mapata, na mwiya mwikye na ná nkyemo nzikye. ²⁷ Namba ya toma baanzelu banga obokye baangyinya bato baso baaunva nga olo. Bato me bamouta o bilele biso ba mokyisi.»

Yesu ateye ete ya njwete njwa fige

²⁸ «Soso na bolaa ete ya njwete njwa fige. Bo molebosi, mena b̄ēe koebe obokye imbele sa ikyete sikokyi. ²⁹ Nde bomo, waamowene b̄ēe maphoo maso maamana makyelame, oebe obokye wabuto phenephe. ³⁰ Nde phele nawo na b̄ēe ngakye: Maphoo maso mama mamokyelama, naino bato baayoko bali na banga lolu eye sataa waa. ³¹ Ikolo na munse yamolekana, kasi maphoo ma nga etemaalekane.»

Suka ya mokyisi kyeebe nde Nwaphongo

³² «Moto nono monomo taebe na mokolo na imbele saamokyelama maphoo maamana. Ebe baanzelu o ikolo tebaebe, ebe na ona nga Nwana wa Nwaphongo siebe; kyeebe nde Tata Nwaphongo yo mampenza. ³³ B̄ēe oebaka! Sa lala ebuu pho toebe waamokoka sina imbele

me. ³⁴ Yamoba ndokolo moto monomō ookokye o imbanga. Okokye yo, aikyi ika bokonzi pha ingambi se oka bato b̄e baetoma. Aikyi phe moto na moto ye etoma ya ikyela. Amba ya wō na sinzili yokye akyengyele ingambi na bolaa. ³⁵ Nde bomō, na b̄e okyengyelekye pho toebe imbele sa moya nkolo ya ingambi, naa amoya wa nkōkōlō, naa wa molengyela, naa wa tongo masoo, naa wamumbengu. ³⁶ Boaesi mbanyaka, yo sa yaetakana olasi ebuu. ³⁷ Maphō maewole nga mama, namawole na bato baso obokye: Nde kokyengyele na bolaa.»

14

Banganga balukaka malondo ma iakya Yesu

¹ Uḡwanḡwa eye yaikalaka nde nkōlō ibale obokye Bayuda baze eyenga ya b̄e ya iumunya bo wabikyaka Nwaphongo bankōkō ba b̄e o Ezipito, na eyenga ekyeze b̄e mapa maa te maaulwe. Banganga banene na bateye ba Mibeko balukaka malondo ma iyakya Yesu na ma imoboma obokye bato saeba. ² B̄e na b̄e b̄ekye: «Bo tomoakye o miyo ma bato baaze eyenga, bamotombō na banga.»

Nwanḡwasi monomō asweyaka Yesu malasi o moto

³ Uḡwanḡwa eye Yesu aesi yakye o Betani. Aesi ya kye zala o ingambi sa Simo owabaka na bolosi pha maba. Waaba b̄e baze o mesa, ḡwanḡwasi monomō aesi ya nyōlō o ingambi me. Abaka na molangyi ḡwa malasi. Bakyelaka malasi me na ḡwete monomō na nkombo naladi. Amaombaka

na motiya moikye. Bakyelaka molangyi me na ibanga sibangye bée alabata. Aesi ya bola munoko nwa molangyi me. Amba ya sweya mana malasi o moto nwa Yesu. ⁴ Bato baayoko babaka wamo bamookyelaka yoo. Bawonoko bexye: «Pho ya'ye aoti malasi mama bobo?» ⁵ Bo bamaungye, nde bazwe baphalanga ba bibende nkama iyato. Emba baphe babola bana baphalanga me. Babilelaka nwanwasi me mankyee.

⁶ Kasi Yesu yokye: «Bee omole bese. Pho ya'ye komunyokolo? Nwanwasi oyo ankyesi bolaa. ⁷ Babola bamoikalaka na bée bobele. Waabakyela bolaa nkolo iso boozingye bée. Ka nga, esikale na bée bobele. ⁸ Nwanwasi me akyesi ikokyi ne. Ambo nzololo malasi o nzoto pho ya obokye ibongo mokolo nwa munkunda be. ⁹ Nde phele nawo na bée ngakye: Bo bakye imola Simo Elaa, ebe mbale ewaa o nkyisi iso, bamoimolaka na maphoo maakyesi nwanwasi oyo obokye bato bamaumunya.»

Yudasi kalukye iyambya Yesu oka banganga baanene

¹⁰ Monomo onte ya baekosi iko mbuka babale, nkombo ye Yudasi Mokeliyota, abaka wamo. Amba yakye oka banganga baanene obokye ambya Yesu. ¹¹ Waaoka bée bobo, babaka na nkyisa. Bamolakyelaka imophe baphalanga. Alukaka ndengye ewaa eyamoambya yo Yesu.

Yesu kaze eyenga yo na baekosi bée

¹² Mokolo nwa etatele nwa eyenga ekyeze bée mapa maate maulwe, mokolo mobome bée

mampate pho ya iza eyenga ya Ilekana, baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: «Ozingyi obokye tokye bongya elele eyamoza we eyenga ya Ilekana bi?» ¹³ Yesu amba ya toma baekosi babale yokye: «Kyende o mokyisi muunene. Lele monomo amovana na be. Aphisi mbongo ya maa. Be, omobengaka. ¹⁴ Elele eya moatola yo, na be, waatola nde wamo. Wamoimola nkolo ya ingambi bobo: “Moteye awo, yokye: Oloteya elele eyamoza yo na baekosi be eyenga ya Ilekana.” ¹⁵ Emba amokye eteya elele eyambo o ingambi, eyatonga be o ikolo sa eyoko. Mbolo iso isengyesi na banga ili wamo. Elele me nde yango mena, eya mobongya be obokye toze eyenga.» ¹⁶ Baekosi me babale baesi ya kyende. Baesi ya koma o mokyisi muunene me. Bamba yazwa mapho maso nde bomo, bo wabawolekye Yesu. Bamba ya bongya mbolo iso ya eyenga.

¹⁷ Waainda bunya, Yesu aesi ya koma na baekosi be iko mbuka babale. ¹⁸ Baesi yakye zaa o elele me. Waaba be baze, Yesu amba ya wo na be yokye: «Nde phele na wo na be, ngakye: Onte ya be baaze na nga, monomo amunzambya.» ¹⁹ Waaoka baekosi baabona, be baso baokaka ngongo. Baesi ya motuna, monomo na monomo bekye: «Eli nga nde'ye?» ²⁰ Yesu yokye: «Eli nde monomo na be baekosi, baaze na nga baba. ²¹ Nwana wa Moto amowaa nde bo wakoma be pho ye, kasi ngongo ya moto owamunzambya. Bolaa bo moto me taikaka botama.»

Nzoto na malongo ma Yesu

²² Waaba bée baze, Yesu aesi yakpa mapa, aphe Nwaphongo melesi, amakyesi, amaphe baekosi bée yokye: «Kpa oze, eye eli nzoto ya nga.»

²³ Akuli ya kpa kopho, aphe Nwaphongo melesi, aephe baekosi. Bée baso baesi ya enywa. ²⁴ Yesu yokye: «Eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola, maasweye pho ya bato baikye.

²⁵ Nde phele nawo na bée ngakye: Esiikule nywa maleku mama tee nono mokolo nwa mokula nga manywa o bokonzi pha Nwaphongo.» ²⁶ Bobele Yesu na baekosi bée bamba ya tuba meembo ma Nwaphongo. Waunva bée ituba meembo, bamba ya kyende o Ngomba ya ba Olive.

Yesu aimosi obokye Petelo amoangana

²⁷ Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: «Bée baso wamundota. Pho, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: “Namoboma mookosi wa mampate, emba mampate mamunyangwa.”

²⁸ Kasi waamokundwa nga, namokye o Galileya o boo pha bée.» ²⁹ Petelo amba ya wo ne yokye: «Na bo bée baso baeloti, nga esielote.»

³⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele na wo na we, nde o mokolo nwa lolu, mena soo sabotongokye mbala ibale, iwe wamunzangana mbala iyato obokye toonzebe.» ³¹ Kasi Petelo amba kpete kapha yokye: «Naboebe obokye na wee na we elele yonyo, nga esieyangane.» Baekosi baso bamba ya wo nde bomo.

Yesu kabondela o Getesemani

³² Yesu na baekosi b̄ēe bamba ya koma o elele ȳōn̄ōȳō ekyebangye b̄ēe Getesemani. Yesu aesi ya w̄ō na baekosi b̄ēe yokye: «B̄ēe zala wawa nga nakye b̄ond̄ele Nwaphongo.» ³³ Amba yakye na Petelo, Zake na Yoane. Bobele atati iyoka ndondo bolosi na inganga. ³⁴ Amba ya w̄ō na b̄ēe yokye: «Ndondo ya nga etondi na nḡōnḡō ndokolo namowa; ikala wawa, b̄ēe okyengyekye.» ³⁵ Amba yakye ηwana itakye, akye kusama, atati ib̄ond̄ele ph̄ō bowakokyi ikyelama, imbele sa bolosi siimoziya simane itakye ne. ³⁶ Amba ya w̄ō yokye: «Aba, Tata, iwe okokyi ikyela maph̄ō mas̄ō. Manya k̄oph̄ō ya bolosi eye itakye na nga. Kasi sakyela iizingyi nga, kyela nde izingyi we.» ³⁷ Yesu amba ya butwa oli baekosi b̄ēe baato. Aesi yakye batakana balasi ebuu. Amba ya w̄ō na Petelo yokye: «Simo, kolale? Toikyi koka iba salala n̄ōn̄ō ngonga ȳōn̄ōȳō? ³⁸ Kyengye ombe na b̄ond̄ele Nwaphongo ph̄ō b̄ēe sakaa o bimekyi ba Molembe. Ph̄ō na bo molimo ηwa moto moli na phowa iikye ya ikyela bolaa, kasi nzoto ye ili na bok̄ō.» ³⁹ Bobele Yesu akuli ya baika, akye b̄ond̄ele nde bowab̄ond̄elekye yo phanza. ⁴⁰ Akuli ya butwa wali baekosi b̄ēe, akuli ya batakana balasi ebuu. Ph̄ō ya miyo bozito, teb̄akulaka eba na low̄ō la imobuyisa. ⁴¹ Waabutwa Yesu mbala eya iyato, amba ya w̄ō na b̄ēe yokye: «B̄ēe ominangye, olasi, waumbo! Imbele me sikokyi. Uηwan̄wa eye, nga Nwana wa Moto bamunzungya o mab̄oko ma bato ba masumu. ⁴² Tem̄e tokyende! Kyeka moto

ookonzungya aesi!»

Baakye Yesu

⁴³ Waaba Yesu kataa wɔ, sakɔkɔ Yudasi, mɔnɔmɔ na baekosi iko mbuka babale aesi yakoma. Aesi na bato baikye baphisi mphata na nkpongɔ o mabɔkɔ. Yabatomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu. ⁴⁴ Yudasi moto okobaungyisa Yesu abateyaka iyaa saamokyela yo. Awɔkɔ na bɛɛ yokye: «Moto owamoyamba nga, mena yo! Omoakya, kyendɛ nɛ, omobanza na bolaa.» ⁴⁵ Waakoma bɛ, Yudasi amba ya susana phɛnɛphɛ na Yesu, amobangyi yokye: «Mot-eye!» Amba ya moyamba. ⁴⁶ Bato baabaka na Yudasi, bamba yaakya Yesu, bamokangyi. ⁴⁷ Mɔnɔmɔ na baabaka na Yesu, amba ya gbɔlɔ mumphata nwɛ, ateni itoo sa moto wa etoma wa nganga mokonzi wa Nwaphongo. ⁴⁸ Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Imba ya nzakya kombe yaa na mphata na ná nkpongɔ ndokolo nga nali nde mwibi!» ⁴⁹ Nkolɔ iso nabe na bɛɛ o Tempelo, nateya, toika nzakya. Ka iso iye ikyelame phɔ ya ikokya maphɔɔ makomama o buku pha Nwaphongo.» ⁵⁰ Emba baekosi basɔ bamba molota.

⁵¹ Munzenga mɔnɔmɔ miɓabaka babengye Yesu, alataka imputa. Waaluka bɛɛ imoakya, ⁵² aikyi ika sina imputa amba lota bolumbu.

Bananga baanɛnɛ basambisa Yesu

⁵³ Bamba yakye na Yesu oka mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omɔ, yaanganaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bankumu

na bateye ba Mibeko. ⁵⁴ Petelo abaka kabengye Yesu na itakye nɔnɔ waakye nyɔlɔ yo o lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, amba kye zala elele yɔnɔyɔ na basinzili, abuto isto nwenya.

⁵⁵ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bananga basɔ ba ikyita sinene balukaka eleko oka bato phɔ ya iingya Yesu, kasi tebaika ezwa. ⁵⁶ Phɔ bato babaka bamokatele maphɔɔ ma bɔle, kasi bina biwɔle ba bɛɛ tebaikaka kokana. ⁵⁷ Emba bato baayokɔ baesi ya teme, bamba mokatela bofo: ⁵⁸ «Tomookaka kawo yokye: “Nga namouwola Tempelo eyatongama na bato eye. O sima ya nkɔlɔ iyato, namotonga esuu eyamoba satongama na mabokɔ ma bato.”» ⁵⁹ Kasi na bo na lowɔ lalona, biwɔle ba bɛɛ tebakulaka na kokana. ⁶⁰ Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba teme o boo pha bato basɔ, amba tuna Yesu yokye: «Iwe toobuya na iikiyi ewɔle bato baba?» ⁶¹ Kasi Yesu aikalaka nde bose, sabuya. Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba kula motuna yokye: «Iwe Masiya, Nwana wa Okokumole banga?» ⁶² Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Eli nga. Bɛɛ basɔ wamowene Nwana wa Moto azasi o boloo pha Nwaphongo owa mwiya, waamba na mowene kaye onte ya mampata.» ⁶³ Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba ya kakola bitobu bɛɛ balataka yo, amba ya wɔ yokye: «Tolokuli sengyela na manzoka!» ⁶⁴ Bɛɛ basɔ omookyi bookotole yo Nwaphongo. Bɛɛ koumunya bo?» Bato basɔ bamba ya nyete Yesu bɛkye akokyi na iwaa. ⁶⁵ Bayokɔ

onte ya bée babuto imotowa matee, bamozibi boo, bamowande mankutu bamba wo ne bekye: «Imola, oewandi nza?» Bobele, basinzili bamba ya mokpa babuto imowanda bingyete.

Petelo aanga Yesu

⁶⁶ Waaba Petelo o ibanda sa lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, nwanwasi monom, monom na baa etoma bée amba yaa wam. ⁶⁷ Aesi ya wene Petelo kaoto nwenya, amba ya molembetela, amba ya wo ne yokye: «Na we wabaka na Yesu moto wa Nazarete!» ⁶⁸ Kasi Petelo aesi yaangana yokye: «Siebe ikyilukye we iw! Siisocolo ikyi wo we.» Bobele aesi ya mana wam, aesi ya kye zala o nze o munoko nwa lophango. [Bobele soo eesi ya tongo.] ⁶⁹ Kasi nwanwasi me akuli yakye mowene, amba ya imola babaka wam yokye: «Moto oyo ali monom na bato baabana!» ⁷⁰ Petelo akuli angana mbala esuu yokye: «Phe, teli bom!» Nwana bonte, baabaka wa mo bakuli ya wo na Petelo bekye: «Nde phele, oli monom na be, pho na we oli moto wa Galileya.» ⁷¹ Emba Petelo amba butwa ikata seleka yokye: «O nkombo ya Nwaphongo, siebe moto okowo bee mona, bo nakate, Nwaphongo ampe etumbu!» ⁷² Nde o sina imbele me, soo ekuli ya tongo mbala eya ibale. Emba Petelo amba ya umunya mapho maawoko Yesu ne obokye: «Soo sa botongokye mbala ibale, wamunzangana mbala iyato obokye iwe tonzebe.» Emba Petelo amba ya tokolo abuto ikyemilela.

15

Bakye na Yesu oka Pilata

¹ Na moyelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baesi yaangana ikyita na bankumu na bateye ba Mibeko. Baesi ya kanga Yesu maphanga, bakye moika oka Pilata. ² Pilata amba ya tuna Yesu yokye: «Iwe oli mokonzi nwa Bayuda?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Mena ewo nde we.» ³ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bamba ya phunda Yesu na maphoo maikye. ⁴ Bobele Pilata amba kula motuna yokye: «Iwe toobuya? Ka kookye maphoo maikye maephunde na be!» ⁵ Kasi Yesu taika buya na lowoo. Yango mena Pilata amba kamwa na boikye.

Pilata anyeti Yesu obokye awee

⁶ O biseleko biso ba eyenga ya Ilekana, Pilata kakandole moto wa boloko monomo okoongye bato. ⁷ Nzuka o boloko, yabaka moto monomo nkombo ye Balaba. Abaka o mo yo na bato basuu baabomaka moto waatombolelekye bee Baloma. ⁸ Bato baikye bamba ya kyende oka Pilata, bakye moonga obokye abakyelele bo wameele yo ibakyelela. ⁹ Pilata amba ya babuyisa yokye: «Ozingyi obokye naekandolele mokonzi nwa Bayuda?» ¹⁰ Pho Pilata aebaka na bolaa obokye bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bayakaka yamophe Yesu nde pho ya zuwa. ¹¹ Kasi bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baindisaka bato obokye bawo nde obokye babakandolele nde Balaba. ¹² Pilata amba kula batuna yokye: «Ka nakyele bo na

okobangye bée mokonzi nwa Bayuda?» ¹³ Bée bamba ya anwana bēkye: «Omobakye o ekulusu!» ¹⁴ Pilata amba kula ya batuna yokye: «Akyesi lowo lobe ye?» Kasi bamba kula nde anwana na bokusi bēkye: «Omobakye o ekulusu!» ¹⁵ Pho ya isepelisa bato, Pilata amba ya bakandolela Balaba. Amba toma batuluku babinde Yesu phimbo. Waa unva bée imobinda phimbo, amba mophe bée obokye bakye mobaka o ekulusu.

Batuluku baekye Yesu

¹⁶ Batuluku baesi yakyende na Yesu onte ya lophango la mokonzi Pilata, baesi ya bangana bée baso. ¹⁷ Pho ya imoekye, baesi ya molasa munkoto nwa mangola, baesi ya tonga na eboko ya milo, bamba ya molasa yango o moto. ¹⁸ Babuto imobeya bēkye: «Ena we e mokonzi nwa Bayuda!» ¹⁹ Babuto imobinda na munziye o moto, bamotowi matee, bakusami na mabongo o boo phe ndokolo bamokumbele. ²⁰ Waaunva bée imoekye, bamba ya mumanya munkoto nwa mangola, bamba kula ya molasa bitobu be. Sima, bamba tokolo ne o ibanda pho ya ikye mobaka o ekulusu.

Babakyi Yesu o ekulusu

²¹ Moto monomo wa Sirene nkombo ye Simo, ango wa Alegizandele na Lufusu, autaka o manzabi, amba ya lekana wamo. Batuluku bamba ya moengyisa obokye anyanya ekulusu ya Yesu.

²² Baesi yakye na Yesu o elele ekyebangye bée Gologota, kyelukye iwo obokye «Elele ya

Engyengyελε.» ²³ Bamba ya mophe maleku ba maangyinya na muno mobangye bεε mile; kasi Yesu taikaka manywa. ²⁴ Bobεle batuluku bamba ya mobaka o ekulusu. Bamba ya maa mbese pho ya ikaba bitobu ba Yesu. ²⁵ Yabaka ngonga ya ibuwa eya mumbengu waamobaka bεε o ekulusu. ²⁶ O ηwana ibaya owackomaka bεε ewelele ye, bakomaka obokye: «Mokonzi ηwa Bayuda.» ²⁷ Batuluku baesi ya baka na baibi babale o ekulusu phεnephε na Yesu: Ona o boloo, o moyoko o bowεε phe. [²⁸ Yango mena wakokysisami bo wakoma bεε o buku pha Nwaphongo obokye: «Bamoangyinye o mobombo ηwa baibi.»] ²⁹ Bato baabaka balekane wamo babuto imotola, banyingye nzoto bεkye: «Ee! Iwe owa woko obokye wamobukola Tempelo, wamoetonga na nkolo iyato! ³⁰ Ka omibikya, uta o ekulusu!» ³¹ Nde bomo na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baεkyekye Yesu. Bawoonoko onte ya bεε bεkye: «Abikyaka bato basuu kasi yo mampenza taakokye imibikya! ³² Bo ali Masiya, Mokonzi ηwa Isalayεle, aute ηwanηwa eye o ekulusu pho towεε, tombe anola!» Na baibi babale babakaka bεε o ekulusu phεnephε na Yesu bamotolaka nde me.

Iwaa sa Yesu

³³ Waakoma bunya imoto, enzombi esi ya ziba mokyisi muso tee nono wa ngonga eya iyato eya nkokolo. ³⁴ Waakoma ngonga ya iyato, Yesu aesi ya anwana na bokusi yokye: «Eloi, Eloi lama safakatani?» Kyelukye iwo obokye:

«Nwaphongo wa nga, Nwaphongo wa nga pho ya'ye onde?» ³⁵ Bato basuu baabaka wamō bamookyi, bamba ya wō bēkye: «Okyemela, kabangye moimosi Eliya!» ³⁶ Mōnōmō na baabaka wamō amba ya kyilingana, akye nyinya inyuka o maleku ma ngaa, asikangyi o songye ya mungbalango, aesi ya phe Yesu pho anywe. Amba ya wō yokye: «Ziya tokyekye bo Eliya aesi ya mouya o ekulusu!» ³⁷ Kasi Yesu amba ya anwana nwanangye mokusi nōnō waakata yo motema.

³⁸ Etobu enene eyalengyekye bēe o Tempelo yakakwaka na mibale, uta o ikolo nōnō o se.

³⁹ Mokonzi nwa batuluku owa temekye o boo pha Yesu awenekye boowe yo, yokye: «Nde phele, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo.»

⁴⁰ Babasi basuu baabaka na bēe wamō, babaka bakyeke na itakye. Onte ya bēe yabaka Maliya owa Magadala, na ndo ye Maliya, nyango wa Zake eya munzenga na Zoze na Salome.

⁴¹ Babasi baabana, babaka babengye Yesu, babaka bamokyelele waaba yo o manyete ma Galileya. Yabaka na babasi basuu baikye omō, baatambulaka na Yesu nzela yōnōyō o Yelusaleme.

Ikundama sa Yesu

⁴² Waakomaka nkōkōlō, imbele siilengyele bēe mokōlō nwa Sabata. ⁴³ Zozefu wa Alimataya

amba yaa. Abaka moto wa ngambo onte ya bananga baanene ba Bayuda, ne abaka kaziya iyaa sa bokonzi pha Nwaphongo. Amba yakye na boititalakye bosō oka Pilata ikye onga ebembe ya Yesu. ⁴⁴ Pilata amba ya kamwa na iyoka

obokye Yesu aambo waa. Aesi ya banga mokonzi nwa batuluku owa baka wamɔ phɔ ya imotuna bo Yesu ambo waa elinga. ⁴⁵ Waamoimola mokonzi nwa batuluku obokye Yesu ambo waa, Pilata amba ya phe Zozefu nzela ya ikye kpa ebembe ya Yesu. ⁴⁶ Zozefu aesi ya omba imputa siilaa, aesi ya uya ebembe ya Yesu o ekulusu, aezingyi na ena etobu, amba kye enyɔsa o ilita saa imaka bée o mabanga. Sima, amba uka ibanga siinene phɔ ya iziba munɔko nwa mɔɔɔ. ⁴⁷ Maliya ma Magadala na ndo ye Maliya, nyango wa Zoze, babaka bakyekele elele ekye kunde bée Yesu.

16

Yesu akundoo

¹ Uɲwanɲa eye mokɔlo nwa Sabata moesi ya unva. Maliya ma Magadala, na ndo ye nyango wa Zake na Salome baesi yakye omba mauta ma solo elaa obokye bakye maɔlo ebembe ya Yesu. ² Waamumbengu nwa mokɔlo nwa sima ya Sabata, waatɔkɔlo munyele, baesi yakye o mɔɔɔ. ³ Bawɔnɔko bɛkye: «Moto owalomanyisa ibanga o munɔko nwa mɔɔɔ nza?» ⁴ Waavaka bée miyo omɔ, baesi ya wene obokye bambo manya ibanga me imbale. Ibanga me sabaka sinene. ⁵ Bamba ya nyɔlo o mɔɔɔ. Baesi ya wene munzenga mɔnɔmɔ omɔ azasi bi boloo o mɔɔ, alati etobu eetane. Babasi me bawenekye inganga siikye. ⁶ Kasi aesi ya wɔ na bée yokye: «Bée sa ila. Naefe obokye bée kolukye Yesu wa Nazarete, owabakaka bée o ekulusu. Aambo kundwa. Wawa tali! Kyeka elele eya molangyaka be.

7 Emba b̄ee baso kyende, kye longolo Petelo na baekosi baayoko obokye Yesu akye baziya o Galileya. B̄ee bamokye mowene om̄o, bo balongosi yo.» 8 Babasi me baesi ya tokolo, bamani o m̄oto, bakyilinga mambangu, pho ya sina inganga, batekyenelkye pho malondo maunvaka na b̄e. Tebaikaka imola nono moto monomo, pho bailaka.

Yesu atoklesi Maliya ma Magadala

[9 Waakundwa Yesu na moyelo n̄wa sima ya mokolo n̄waa Sabata, atataka itokolele Maliya ma Magadala, owamanyaka yo malobo mabe sambo. 10 Maliya amba kye imola simo me oka baekosi ba Yesu. Akye bazwa balele na ngongo. 11 Kasi waaoka b̄ee obokye Yesu ali na bomoo, Maliya amoweni, tebaikaka anola.

Yesu atoklesi baekosi babale

12 Sima Yesu akulaka tokolele baekosi babale o nzela ekyekye b̄ee o manzabi. Amibuyaka ndengye esuu. 13 Baekosi me bamba ya bomela, bakye imola bebi na b̄ee bo wawenenekye b̄ee na Yesu. Kasi b̄ee tebaikaka na anola.

Yesu atoklesi baekosi iko mbuka monomo

14 Sima ya iso, Yesu akulaka tokolele baekosi iko mbuka monomo, baabaka baze. Amba ya baoya yokye: «Bee toli na ianola, kombe ikyela na ziko baayakaka ya eimola obokye banveni na miyo obokye nali na bomoo.» 15 Emba amba ya batoma, yokye: «Bee baso, kyende o mokyisi muns̄o, okyemimola bato baso Simo Elaa. 16 Bo

moto aanosi Simo Elaa me, bo abatisami, amobika. Ka bo moto taanosi Simo Elaa, amosambisama. ¹⁷ Baanosi me bamokyela bilekyesako bibi: Bamowiinya malobo mabe na nkombo ya nga, bamowoo noko insuu itiebe bato; ¹⁸ bo baakye manzoo, na bo banywe zwe sibome, etebaakye bolosi, etebawe; bamotandela bato ba malosi maboko, bato me bamobika.»

Yesu abutoo o ikolo

¹⁹ Waaunva Nkolo Yesu iwo na bee bofo, abuto o ikolo. Akye zala o elele ya ngambo o boloo pha Nwaphongo. ²⁰ Bobele, baekosi baesi ya kyemimola Simo Elaa me mboka eso. Nkolo abaka kabasungye o etoma ya be, akyelaka bilekyesako biikye o nzela ya bee pho ya iphe maloba ma bee mwiya.]

Sangola Eenyakune

Lobala: Sangola Eenyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563